

308242 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

VOL. I. చెన్న పట్టణము 1914 సం॥ ఆగస్టు నెల 27 వ తేది గురునానకు. No. 131
సంపుటము ౧ ఆనంద నామ సంవత్సర భాద్రపద శుద్ధ సప్తమి ౭ సంచిక ౧౩౧

ఆనందా ఫౌంటెన్ వేనా.

౧౪ వ నె బంగారు నిబ్బు చేర్చబడియున్నది. పెద్దకొఠాయి యున్నందచలన ఇంకీ చాలాపట్టును విద్యాధులు వేలకొలది కొనుచున్నారు. వలయువారలు కాలయాపమును చేయకొందురు గాక ఇయ్యది వెడల్పు నిబ్బుతోగాని సన్ననిబ్బుతోగాని విక్రియింపనగును. నెల రు 1-12-0. క్రిందవ్రాసియుండు విలాసమునకు వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.

కాగితములు రకములు

బ్లాక్ కాగితములు, తెల్లకాగితములు కలర్ కాగితములు, మరియు అనేక స్టేషనరీ నామానులు పెనసలు పేనాలు, టైప్ రైటింగు కాగితములు, లెక్కకాగితములు, ఇవి అన్నియు దొరకును. నలయవారలు క్రింద ఆశ్రయమునకు వ్రాసి తెప్పించుకొనవలయును

ఆర్ వేంకటేశ్వర్ ఆన్ కంపెనీ

ఆనందా ముద్రాలయము

శ్రావ్య, మదిగాల్

ఓటో మోహిని

“ఓటో, ఓటో” అను నుండు శబ్దముతోని ప్రవేశములైన ఆర్థములు బయలుదేరినవి మా ఓటో మోహిని యను అత్తరు మెట్టుమెదిల బయలుదేరి ప్రభావాలను గడించినదివారి ఫలితముగా వారి మెట్టుకొనినట్లు ఈ షెడ్జ్ అత్తరులు బయలుదేరి బహిరము పాడ చేయుచున్నది. ఈ షెడ్జ్ ఓటో అను పేరు ముందు వెలుకొనినంత మాత్రాన అయ్యెను గాని మోహినిగా మారుచున్నది. మోహినిని మాత్రమే చూచి కొనవలసిన విషయము వృద్ధులకు ఓటో మోహినియొక్క పేరేమియు లేదు.

- (1) ఓటో మోహిని — 2 కి సా 2 ట్లలైన రామకొనినంతవారి నాలుగు రోజులవరకు వానసపోదు పోవునని యజ్ఞపు చేసినవారికి 100 రూపులు బహుమతి యిచ్చెదము.
- (2) ఓటో మోహినిని గాములైన తోపనే చుట్టుప్రక్క యంతయు ఘుమఘుమ నువ్వతో నిండియిండును ఒక పుష్పద్యాన కన్య సర్వకర్మములు.
- (3) ఓటో మోహినికి ఆకేసులను గుహలు, రాజులు నిమింఘారులు, శ్రీమంతులు, కళీధు సాధారణులు నయినను అడుగనిచే కంటలో లెవ రోజులవాస్తవముల నిచ్చియున్నాను.
- (4) పైగల ప్రతి పుణ్యలొక, ఇంద్రవజ్రములలోను బంగారు పరికరములు వాన ప్రాశస్త్యమునకయి బసంగికి.
- (5) ఓటో మోహిని వారు ఈ అల్లని వాగులేదని దుజ్జావ పేసినవారికి 100 రూపుల యిచ్చెదము. గాంధీజీ మొగ జెడు స్వామిని పుష్పద్యాన గాంధీజీ అత్తరులు సృష్టించి మోహిని చేయువారు నోరు మెదల్పులేకయున్నాడు. ఈబుద్ధు ప్రతీనిము కందలకుపండిలు ఎరిపొవుదున్నట్ వీర్యవంశంలోను ఇతే ఏ గాటకుములలోను ఇతే ఎచ్చును ఇతే ఓటో మోహిని స్థాపకుల బుడ్డి 1-కి 2-0-0 1-రూం బుడ్డి 0-12-0 ఓటో మోహిని సెం జెండుకార్డు డజన్ 1 కి 0-12-0

(ఈకార్డు 12 తక్కువగా పంపబడెను)

అన్నిచోటులలోను ఏజెంట్లు కావలయును వర్తకులకు స్వేచ్ఛలు చేయు యివ్వబడును

సోలు ఏజెంట్లు—మా థియేటర్ దాన్ చున్నిలారు అందు కింపెని, 177 చెనాబజారు రోడ్, నుదరాసు

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

ప్రతివారము వేలకువేలు విక్రియము

శీత 1-కి 0-12-0 అణాలు మాత్రమే.

తలమెప్పుల నొప్పులు. నాయువునొప్పులు. శృంగార

పర్యవసానముల నొప్పులు. పోటపోగొట్టిన

వనములొకటిచే హిందూచేరు.

తయారుచేసిన ముగిసినందు

సువాసనలగియును.

దీనిని విడిచిములలోకూడి వాడుచున్నాడు

సంగ్రహచీకి చూచుకొనిన ముగిసినందు

అమృతాంజనము డిపో, నెం 109, ఫోటో బొంబాయి, తేక నెం 9, జహంగీరుకి, బాన్స్ టెక్స్ మద్రాసు

చిరునామా:—ఆంధ్రప్రతికా కార్యాలయము, పొస్టుబాక్సు నెం. 212, మద్రాసు.

ది నెస్ కే.

ప్రతిరోజు 10 క్లటల విషయ మందను
చందా సుగంధ రూ 12 0-0 2 మాసములకు రూ 8-4-0
6 మాసములకు ,, 6-4-0 1 మాసములకు ,, 1-2-0

క్రొఫ్ట్ ఇంజనీరింగు

కంపెనీ, మద్రాసు.

ప్రింటింగు ప్రెస్సులు,

రయిసు మిల్లులు,

పిండి మిల్లులు,

నీరుతోడు యంత్రములు,

మొదలగు వాటిని నిర్మించి అవినివలగ గాని, గ్యాసువలన గాని, నూనెలవలన గాని, లేక విద్యుత్తుతో (ఎలక్ట్రిసిటీ) వలన గాని, నడిపించువలయును చేయవచ్చు.

ఎన్జి మేటులకు, స్క్రిములకు

పాత తప్పక వ్రాయవలసినది

మానక, ఎలక్ట్రిక్ సామానులు, జనరాలు

గురించియు సామానులు పేజీముద్రా లు.

మేము ఎంతో ఎక్కువ కాలముగా ఆయిలు

లకు పరిచయము

చిరునామా —

నెం 7, ఆర్.టి.ని.య.క. వీధి,

మదరాసు.

The Crompton Engineering Co.,

7, R. T. N. Y. C. Street, MADRAS.

ప్రతిరోజు ప్రకటించు

మొదటిరకము టెక్స్టుబుక్కులు

డెజ్ 1-కి 0 12-8-0

రెండవరకముది 12-0-0

సాధారణరకముది 10-8-0

ఇంకో పురంగులు

పన్నెంలు 1-కి రు 2-4-0

వ్రాయున కర్పదు

మీనాది గురించి

రెండులోనున్నది

అంగుళిముఖ వ్రాద

వలయును

మద్రాసు

కలరాకు నిర్దోషధము

౧౦౦-కీ-౯౯-గుణము.

తప్పక యేదశలోనున్ననుగాని కలరాను కుదుర్చును
మూత్రమును ధారాళముగను ఉష్ణమును స్థిరముగను
వుంచును.

ఇతరదుర్గుణముల రానివ్వదు.

కర్పూరాద్యరిష్టం - బు-౧ 0-12-0. మాత్రమే.
విషాచి సంజీవిని - మా-౧౨

ప్యాకింగు పొస్టేజి వేరు.

అధికముగా గోరువారు దగ్గరకైలుట్టేషనును చెలువవలెను.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యు,

ఎ. వి. యస్. వి. యం. బి.

ఆయుర్వేదాశ్రమం,

జి. టి. మదరాస్

ఆల్మిగ్రాం ఆడ్రసు
పండిట్, మదరాస్.

మెస్సర్స్ ప్యారి అండు కో.

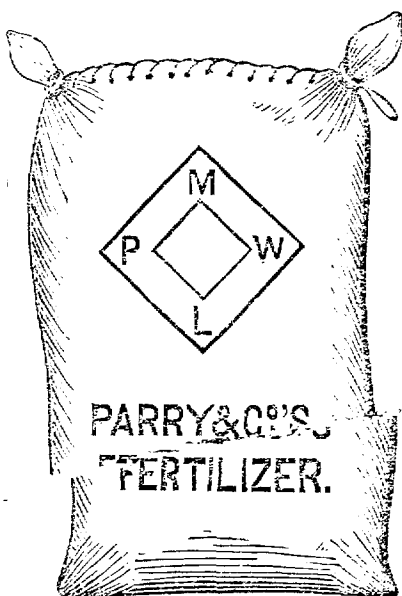
మేనేజింగు యేజింట్లు, ది ప్రెసిడెంసీ మెన్బరువర్సు లిమిటెడ్ వుద్రాసు.

పూర్వమైన గుంటుక

ఈ క్రింద నడుపబడిన వైపుల
కును, ఇంకా ఇతర వైపులకు, అన్ని
విధములను పైనులకును, అయాభూ
ములనుగలించి ఆయా వైపులకు తగిన
యెరువులు తయారుచేయబడుచున్నవి.
ఆయా భూములనుండి బంపబడు మ
ట్టిని, తరిగిచేసి యీ యెరువులతోగా
న చేయబడుచున్నవి గాన ఫలితము
చెట్టింపగుటకు సంకేతించబడిలేదు.

ఈ విషయమును తెలుసుకొనువారు
మాగుంటూరు సోల్ యేజింట్లనుండి
తెలిసికొనవలయు.

వరి, కబ్బరి, గోధుమ, పత్తి, నీలి, వేప
సెంగులు, నువ్వులు, ఆమువలు, నువ్వులు,
మలు. రాగి, సజ్జ, జొన్న, మొక్క
జొన్న, ఆకుకూరలు, గడ్డి, చొప్ప

తగినయెరువులు !!
వస్త్రా, అన్ని అవధిమనులు చిల్ల
డము, బంగాళాదుంపలు, పసుపు,
అల్లం, మిరపకాయలు, నీరుల్లి, వెల్లుల్లి,
వంకాయలు, ముల్లంగి, చిక్కుడుకాయ
బటాని, పొగాకు, చెఱుకు, తలవలపాకు,
మిరియాలు, కొబ్బరిచెట్టు, తేయాకు,
కాఫీ, అరటిచెట్టు, ద్రాక్షపీచు, గ, అంజూరు, పంపకపన, సరకుచెట్టు,
పొట్లకాయలు, గంజాయి చెట్టు,
అనాసకాయలు, పువ్వుచెట్టు, మొదల
అన్ని వాపకుల ఫలవృక్షములు,
మామడిచెట్టు, దానిమొక్కలు, గడ్డి,
ఎంపు పువ్వుములకును క్రయ
గాపితా మొదలగు వాటికి క్రింద
నడుపబడియుండు వైవిలాసమునకు
వ్రాయవలెను.

చినుక్కు బసవయ్య, ముప్పంటు, సోల్ యేజింట్లు గుంటూరుపోస్టు, గుంటూరుజిల్లా.

వసోషధి సారసపరిల్లా

ఇది దేహమునందుబుట్టు నెత్తురుగడ్డలను మరియు నీకల చర్మరోగములను బాగుజేయును.
కీళ్ళిపోట్లు, పాతవాయువుపోట్లు, రసకట్టు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్నిరోగములను దీనివలన
వయమగును. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాడితంతువులకు పుట్టినిగలిగించును. నెత్తురును
కుద్దివలన గడ్డిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును.

ఓరు వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండుసీసాలు
శరీరము బాగుపడును. సీసా వెల రూ. 1-4-0.

శి. సావంత్. ౧౪౪. ఫనసవాడి. నం. ౨. బొంబాయి
B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2. Bombay.

లక్ష్మి.

బలవర్ధక బోషధము.

మెదడులో పటుత్వము లేకుండుట, స్త్రీలు వెట్టిగా
యెడ్చుట, మలబద్ధము, నిస్సారత, వీర్యవృక్షము, వెన్నెముకలో
నొప్పి, పాలిపోవుట, నపుంసకత్వము మొదలగు వానిని కుదిర్చి
శరీరమునకు బలమిచ్చును. ఇది దేహములో కండలను పెంచును.
నెత్తురుకు, మెదడుకు, రక్తనాళములకు విశేషము బలమొసం
గును. మాడుబుడ్డు వాడవలసినది. మిరోగము వయమగును.
మీరు క్రొత్తమనుష్యుల యిట్లు క్రోధవృక్షము.

లక్ష్మి మియంటియందు ప్రతిదినమును తీసుకొని బలమును
సామర్థ్యమును, తేజస్సును ప్రసాదించును. మంచి ఆరోగ్యము
మంచి దేహపటుత్వము యందుకుటవలన గల జీవితేచ్ఛ నేది
యొసంగును. బుడ్డి 1కి విలువ 2-4-0. మాడుబుడ్డు విలువ 6-4-0
లక్ష్మి టూనిక్ మాత్రలు, 32 మాత్రలుగల బుడ్డి 1-కి 2-0-0.
సోలు ఏజెంటులు: **ల హోరు డ్రగ్ ప్రొవ్వు**
నెం 106, మింట్ స్ట్రీటు, మదరాసు.

చక్కని సువాసనగల నెంటులను ప్రేమించువారు
ఆటోదిల్ బహార్ (రిజిస్టరు)

అనుప్రాగ్ధేయలకు ద్వేషింపబడిన అత్తరువయోగింపవలయును.
మనోహరమయినది, సువాసనగలది, చాలకాలము వాడన
యందుకునది, కొన్ని ఏర్పరచబడిన పువ్వులనుండి మాత్రమే
తయారు చేయబడినట్టిది. ఇందు మధ్యసారము చేర్చబడ
లేదు. నీచేతిరుమాలు మీదగాని, కోటుమీదగాని కొన్ని
బొట్టును వేసికొనినయెడల సువాసనతో గూడినపువ్వుతోట
లోనే గూర్చునట్లుండును. ఈ అద్భుతమైన కేయికముల
పువ్వులనుండి తీయబడిన అత్తరు యొక్క సువాసననుభవించి
చుటకయి ఆటోదిల్ బహార్ యివ్వమని మీదగ్గరినన్న
పాపుకీపరు నడుగవలయును వారితావున తేజని మాటవ్రా
యుడు. చిన్న బుడ్డి విలువ 0-8-0, మధ్యతరగతిబుడ్డి 0-12-0,
క్ల బొమ్మ అత్తరుగల కెడ్డసయి బుడ్డి 2 0-0 ఈ అత్తరులో
మరగబెట్టబడి ఘుమఘుమ ాడుచుండు కార్డులు డబ్బె 1-కి
0-10-0. వి. పి. ఖర్చుకొనువారును ధరించవలయును.

సోలు ఏజెంటులు—ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్
కంపెనీ కంపెనీ, 155 జామా మసీదు, బొంబాయి.

మదరాసు ఏజెంటులు:— మెహత పురమోక్షం మూర్తి
నెం 23, చై నాబజారు రోడ్డు, ప్రవరు బజారుసమీపం మదరాసు

అనుభూత్యాయుర్వేద నిలయమువారి
యోగోపధములు.

1. స్వతైలము. (గాఢంతి) ఎన్ని సంవత్సరములనుండియైనను,
చాలేమువలనగాని, మరియేరోగమువలనగాని ముడిగిపోయి
నకాళ్ళుగాని, చేతులుగాని, రెండుమాడులు ద్భుపయోగించి
నయథౌగ్ధితిలోనికి వచ్చును. అనేకమందికి బాగుపడినది.
వెల బుడ్డి 1-కి రు 4-0-0.
2. గంధక భస్మము. ఇదివర కెన్నడు నెవ్వరోచేయిన తయారుచే
యబడలేదు. చాలనిచారణవైది కనిపెట్టబడినది. కుటుంబమునకు
కడుపునొప్పిలకును, దీనినంటియంతలే. ఈ 1-కి 1-0-0
3. క్రొవనాళిని. (పలాత్తి) ఎట్టి యాసాధ్యమగు పుండ్లను
కవలగా నూచును. వెల బుడ్డి 1-కి 0-8-0
4. గంధక సారకేళి. ఇది మాడుబుట్టలలో నెట్టిగడ్డిని, చిడు
మున, నూపుమాపును. వెల బుడ్డి 1-కి 0-4 0
5. గుడ్డికేళి పొడుము. ఇది పలువిధములగు మూలికలచే
తయారుచేయబడినది. ధాతువుపైకిని, నెవ్వకాంతికిని మి
క్కిలి యుపయుక్తము. వెల బుడ్డి 1-కి 0-6-0.

టి. పి. శ్రీనివాసాచార్యులు. అంధు, సన్న.
అనుభూత్యాయుర్వేదనిలయం, శ్రీరామస్థి విశాఖపట్టణం.

కుచ్చిలు, మంచములు, బీరువలు.

మాకడ్ల మియంటి నలంకరించు సామానులన్నియు
గులభిక్రయమునకు దొరకును. చెప్పి పట్టాములో మాకంకె
చపుకగా నమ్మువారు లేరు.
మడత కుచ్చి 1-కి 1-2-0
కాకవన్ కుచ్చి సాదా ,, 2-2-0
డిటో చేతులుగలది ,, 3-12-0
ఇనుపమడత మంచము కాకవన్ గలది సింగిల్ 10-0-0
డిటో స్పిరింగుది 12-8-0
మట్టరకం స్పిరింగు 12-0-0
స్పిరింగుతో టాపు సయితముగల ఇనుపమంచము 16-8-0
(సింగిలు)

బీరువలు 3x4 అడుగులు 17-0-0
డిటో 5x8 23-0-0 డిటో మేలరకం 30-0-0
పడకకుచ్చి అనే సోఫా కుచ్చి కేమిది 8-8-0
క్యాటలాగులో అనేక సామానులు గలవు. వ్రాసిన
వారికి పంపెదము.
పి. ఎస్. పొన్ను స్వామి పిల్లె అందుసన్
కాలిఫోర్నీ కుక్కర్స్ 41/42 కాటక్ బజారుపేది, మదరాసు.

పాగయోడల రాకపోకలు.

చెన్నపురి నౌకాశ్రయమునం దున్నవి.

1914 సం॥ ఆగష్టు నెల 27-న తేది

ప్రముఖ పేరు.	బయలుదేరిన స్థలము.	తేది.	పోయేడి స్థలము.	తేది.
మొనుండా	లివర్ పూలు	17 ఆగష్టు	కలకత్తా	28 సెప్టెం
క్లావ్విడిసన్	లివర్ పూలు	22	కలకత్తా	29
చిల్కా	రంగూను	26	కాకినాడ	26

రానున్నవి.

అంటి	కలకత్తా	15 సెప్టెం	నెటాలి	15
టారా	ప్రెయిట్సు	2	ప్రెయిట్సు	8
మరదా	రంగూను	1	—	—

ఈతేదీలలో కొంచెము మార్పుచేయును.

వాతావరణ స్థితి

1914 సం॥ ఆగష్టు నెల 27-న తేది

ప్రదేశములు.	తేది	కడచిన 24 గంటలలో, నీడను ఉష్ణోగ్రత.		వర్ష పాతము.	
		గ్రా. ఉష్ణ.	రా. ఉష్ణ.	గ్రా. పాతము.	రా. పాతము.
కోపాలపురము	29.800	90.5	81.8	...	88.66 22.44
బాల్తేరు	29.666	98.4	78.6	...	19.75 16.47
కాకినాడ	29.686	98.6	79.7	...	28.98 16.84
బందరు	29.717	98.8	78.2	...	20.45 18.66
గుంటూరు	...	94.1	79.1	...	16.71 ...
నెల్లూరు	29.760	97.0	78.4	...	10.79 8.18
మద్రాసు	29.772	97.3	80.6	...	14.29 11.88
కడపూరు	29.798	94.6	79.4	...	13.25 10.57
నాగపట్టణము	29.788	95.5	78.9	...	6.81 8.98
కొలంబూ	29.869	86.2	75.1	...	38.65 36.78
తిరువనంతపురము	29.888	82.8	75.6	...	41.91 36.85
కాంచీ	29.867	85.5	74.2	...	40.74 37.12
కల్కికోట	29.867	88.2	74.0	...	19.90 19.47
మంగుళూరు	29.854	83.3	79.7	...	19.51 91.77
బొంబాయి	29.780	85.9	78.6	...	59.86 56.66
హైదరాబాదు	29.757	86.2	71.8	...	29.44 18.17
అనంతపురము	...	90.0	72.0	...	10.67 8.79
బళ్లారి	29.797	86.2	72.7	...	0.57 6.85
కర్నూలు	29.807	86.7	75.6	...	15.84 14.60
కడప	29.806	90.8	74.8	...	15.23 14.47
తెంగుళూరు	29.888	81.7	65.3	...	0.22 17.51
కొడైకానూరు	22.788	66.9	52.4	...	25.81 25.85
ఉడకమండలము	22.998	65.8	53.0	...	0.04 25.26
కోయంబూరు	29.835	89.1	71.1	...	8.55 8.10
కల్లూరు	29.785	93.7	71.8	...	12.99 18.42
నీలము	29.815	95.2	75.1	...	16.00 20.16
తిరుచనాపల్లి	29.812	99.6	79.8	...	4.61 11.81
పుదుచ్చోటి	29.802	98.8	76.8	...	0.03 8.18
మధుర	29.817	97.2	79.0	...	8.88 11.93
తిరునల్వేలి	0.98 5.88

బర్మాలో వానపూర్వము లగ్నిది. దీప్తికల్పముయొక్క ఉత్తరభాగమున కొంచెము హెచ్చినది. గాడ్గులు వేలికగా నున్నవి. మతీయు వీని నడక అస్థిరము. దత్తమండలములందు మధ్యమోష్ణ పరిమాణము కొంచెము తగ్గియున్నది. కర్నాటకము నందలి కొన్ని స్థలములందును నీవిధముగానే కలదు. వర్షము లేని కారణమున నిట్లున్నది. దత్తమండలములందును, మైసూరులోను పగటిపూట వేడిమి మాయముకంటె తక్కువగా గలదు. దక్షిణమున రాత్రులందు వేడిమి కొంచెముధికముగా నున్నది. చెన్నపురితీరమునను, కర్నాటకమునందును, వాయువు మామూలుకంటె ఎండియున్నది. దత్తమండలములలో వేడు అధికముగా గలదు. వర్షము బహుస్వల్పముగ కురిసినది. మబ్బులు తగ్గిపోయినవి. బళ్లారిలో నెన్న 0.57 అంగుళముల వాన కురిసినది. తూర్పుతీరమున జల్లులు పడవచ్చును.

ఆర్. ఎల్. ఎల్. జోన్ను
వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు

ప్రాచీన గ్రంథాలయములు.

(హిందూస్థానీ రివ్యూనుండి)

రాష్ట్రీయగ్రంథాలయములు.

వైసాప్రాజ్య పుస్తకభాండాగారములుగాక సామ్రాజ్య మందలి ప్రతి ముఖ్య పట్టణమునను, నధిపతేజస్థానమును జనసామాన్య ప్రతేకయోగ్యములైన పుస్తకాలయములుండినవి. స్థానికస్వదేశీయ జానపదోపయోగము కొంత తాత్కాలికదానిని బ్రతిష్ఠించితినిని వ్రాసియున్నాడు. తెలుగును చక్రవర్తి విజయభక్త నామాంకితముగా పట్టణములేక గేయము కార్మినియును, తెలుగును నామక చారిత్రిక గ్రంథములఁ బుస్తకాలయ స్వస్థములుగా చేసెను. భిలవడిన హరిశ్చంద్రనియు ముపాపినగరములఁ ద్రవ్యతీయబడి భస్మావశిష్టములుగా నుండిన ప్రతులనుబట్టియు నాపట్టణములం బుస్తకాలయములు స్వసాధారణములై యుండిట్లు తోచెడిని. బహుశతాబ్దములుగా నీదేశమున నభివృద్ధి గాంచుచుండిన వైగ్రంథాలయములకు, వైదేశీయములైన యగ్నిహోత్రముల, భూకంపముల కంటె, నటనిమగ్నపుట్టగా తేగి పశ్చిమసామ్రాజ్యమునంతయుఁ గొల్లనని కీలాభిలముగావించిన యనాగరకక్రూరులై నెక్కుడు వినాశకరులుగా నేర్పడిరి. అయినను, వ్రాసినసామ్రాజ్యము లందలివి వైప్రళయమునకుఁ దప్పి, అలెక్జాండ్రీయా, కాన్ స్టాంటినోపల్ములు లేవు గ్రంథకోశములను, గ్రీకుశకారంభాంతరము 514 సం॥ సార్వసం లలెక్జాండ్రీయాను, తురుష్కులు 1453 సం॥ కాన్స్టాంటినుపోలును, ముట్టడించి స్వాధీనముచేసి నానంతరము, రక్షించుకొనోపెను. వీరపుడు సామ్రాజ్యమును గిందుమీఁదుచేసిరి. కాన్స్టాంటిను దిగ్రేటు, బిసంతియమును నిజసామ్రాజ్య ముఖ్యనగరముగాఁజేసి, దివ్య భవనములచే రామణీయముగా నొకప్పుడతనపేర యావట్టణమునకుఁ వెట్టెను. ఆతఁడు, తన పూర్వార్థికావలనఁ ద్రైపుపుల పడిన భంగపాటకుఁ బరివారమునర్చుకొరికఁజేసి, దిక్కోటియను నాశముగావించిన పుస్తకముల శ్రద్ధతోఁ బరిశోధించ నాజ్ఞాపించెను. ఆవిమతుని క్రూరా దేశశత్రువులుగాక కష్టిన గ్రంథములకుఁ బ్రతులు వ్రాయించియు, మతీయు నితర విధములుగా గ్రంథములఁ బ్రోవునేని యు, వీని సంగ్రహమున కాన్స్టాంటిను నోపులు పట్టణమున నొక పుస్తకాలయ మేర్పఱచెను. ఆతని యవసాన సమయమున నందు 6900 గ్రంథములు మాత్రమే యుండినను. కాని తదనంతర చక్రవర్తులైన జూలియను, కన్స్టాంటినుడొసెయసుల కాలమునఁ గ్రమక్రమాభి వృద్ధిగాంచి, 120000 గ్రంథములుగలిగి వెలయుచుండెను.వీనిలో సగమునకుఁ గ్రానెడవ శతాబ్దమున మూడవయొక్కవత్త తగులఁబెట్టించెను.ఆతఁడు విగ్రహారాధన మునకు విరోధియగుటచేఁ బ్రతివాదాను కూలములుగా నుండు శాశ్వతాధారముల నశింపఁజేయు తలఁపున నట్లు చేయించెను. వైసమంత్రాంగ సభాకార్యక్రమముల ప్రామాణ్య ప్రతి యొకటిమాత్రమే యందుండినను. మతీయు స్వస్థాత్యురభివృద్ధియైన హోమయకవి పద్యకావ్యములను, రత్నపుష్పలయైన స్వస్థపలకములఁ గూర్చుండిన విశేషవార్తాచక్రముయొక్కొగూడ నుండుండినవట. ఇకన్నియు మంటఁ గలసెను. దక్షిణసామ్రాజ్యములు వికాసకలుగావించిన వైకల్యములవలనను,వాక్యమువిషయముగా ముష్కవిష్కడము.కాన్స్టాంటినుసభ్యులజిహ్వులు పాలించునపుడు, 11 వశతాబ్దమున కొంత కాలము సారస్వతము వర్ధిల్లుచుండెను. పుస్తకసంగ్రహమునకై గ్రీకుపండితులనతఁడనియోగించి,గ్రంథనియములసాపించి,తానె వాని నిర్వహణ కార్యాధ్యక్షుఁడై యుండెను.కాని,ప్రాచ్య సామ్రాజ్యము పూర్తిగాచ్యుతమై 1453సంవత్సరమున కాన్స్టాంటినునోపిలు శక్తివలనపాలైన తర్వాత గ్రీకువాక్యము పశ్చిమైరోపాఖండమునందు విధిజింపబడెను. ముఖ్యపట్టణమున శేషించిన వాక్యములు తేర్చులకారణ్య పాత్రమైనవి.

ఈ సామ్రాజ్యపుస్తకాలయము రెండవ మహమ్మదు గారి తీవ్రవాదానుసారమునురక్షితిమై సిరాజ్జియోలోనియొక గదియందుంచబడెను. కాని నాలవ అమరాతు మతావేశ వశమై దానిబలిగొనెనో, యుపేక్షాదేశములచే నదియే నశించెనో, చెప్పజాలముగాని, ప్రస్తుతిము కాన్స్టాంటినునోపిలు పుస్తకాలయమున, తురుష్కుల, ఆరబుల గ్రంథములు వినాగా మతే విముఁ గానరావు.

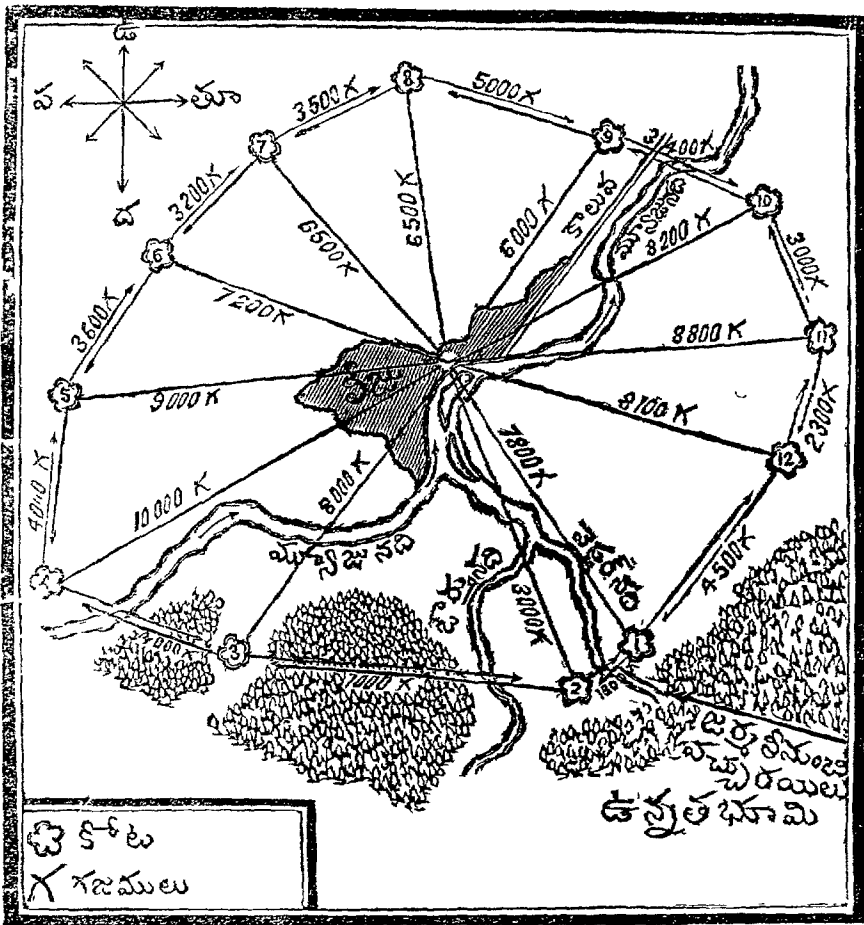
ఆ పుస్తకాలయ రక్షణనుండి, ప్రాచీనకాలమునందలి ప్రసిద్ధ పుస్తకాలయ ప్రతిష్ఠాపనములకు, గల ప్రతికూల సందర్భముల సంగ్రహ మట్టియైయుండెను. బుద్ధప్రభువుగ్రీకుదేశములవచ్చితి మన్న కాలమున నుం గృతికర్త లబ్ధసంఖ్యా

కులయు, యంతుననె గ్రంథములును మెండుగానండియుండ నేరవు. నూతన గ్రంథరచన తగ్గి, వాని ముద్రణ ప్రకటనాదికముల కాటంకము గలిగించు ప్రబలకారణములచే నట్లు గ్రంథసంచికము సంకుచితమై యుండ నగుగాని వ్రాయువారును, గ్రంథములును లేమిచేఁ గాదనియు నందురు. అధునిక గ్రంథకర్తలకు, తఱుగని యాధారములై యుండు పటములతోడి నగరముల, బాగుల, చారిత్రియులు, కొన్ని శతాబ్దములకే పర్యాప్తమైన చరిత్రగల యాకాలమున విశేషాంశములుగాఁ దోచవలయును. మతీయు నిప్పటివఱకు మున నాణవభాగమేరినాఁడు దృష్టముగాదు. భిన్నదేశీయులును, నొకదేశముననె పలుచోట్లనుండువారును, బరస్పరసందేశ సమావేశ సమపాయములేక, కళల, వస్తువిజ్ఞానశాస్త్రముల జ్ఞానమేలేకయో యేకదేశీయమై యుండియో, కలుగుచుండిన కష్టములును నానోచనియుములై యున్నవి. కావున, నిప్పటి 30, 40 గ్రంథకర్తలకానాడు 1-2 వంతున వైరోపాఖండము భరించియుండనేరదనుట స్పష్టమగుచున్నది. పాతక సంగ్రాహిభివృద్ధితోఁ గూడ వారి యామోదమునకైన గ్రంథసంఖ్యయు సమూహముగా వర్ధిల్లుననుటయుఁ బైవివరణమున కుపాయమైయున్నది. పూర్వకాలమున బ్రముఖులై, కార్యధుర్యులగు వారిసంఖ్య యిప్పటికంటె నల్పమనియు నెంచుటకుఁ గారణములుగలవు. ప్రాచీన సామ్రాజ్యభండమందలి ప్రబంధ వాక్యమునకుఁగల నిర్బంధములఁ బాటింపకున్నను, గ్రీకు, రోముదేశములు మాత్రమే నవీన గ్రంథసృష్టికి నాధారములైయుండెను. ప్రబంధ కల్పనాశక్తి విషయమై ప్రాచీనులకును బ్రస్తుతమువారికిని గల యంతరాళ విస్తృతిని నందఱుంగీకరించవలసినదై యున్నది. ప్రతివిషయమునుగూర్చియు వివిధములుగాఁగవితములైన గ్రంథ సమదాయముతో నిండియుండు నేటి మన కలాశ్లాసములు గ్రీకురోముల వైన యానాటి వానితోఁ బోలివచ్చుచున్నవి. ప్రాచీన మీమాంసకుల వహిరూపక బోధకును, నీనాటి విశ్వవిద్యార్థిసాన సన్నద్ధ పఠనీయ పుస్తకములకును, సాదృశ్యమేలేదు.

క్షయకాలము.

అధునిక వస్తువిజ్ఞానముచే మన పరిశోధనాధీనములైన విషయము లటుండనిట్టి, గ్రీకులు చేరినిమాత్రమే యింపుమించు పరించుచు, వారి యారంభకాలము నుండియు వాక్యాగ్ర విచారములఁ జేయుచు మండిరో, నాటి యన్వర్ధనాముఖల యాతిత్వ శాస్త్రవిషయముగా మాత్రమే పర్యాలోచించి నట్లయిన గ్రీకుత్వ వైతలకందఱు కంటె నీనాటి విద్యార్థిసానములనేర్చి పండితులయిన వారి సంఖ్య మీఱుచున్నదన వచ్చును. వీరికిఁ దోడుగా, పరాసు, కార్మణ, స్కాటులవిద్యాలయముల నుత్తీర్ణులైన వారిని గలపి కొనిన యాధునిక తత్వజ్ఞసంఖ్య వైచే మొగ్గులేచుచున్నది. వైస్యకబుద్ధికాశల్యాదికముల విద్యాంసులై గణనకు గానివారెందఱో యుండురు. ఇంకను లోచనములకుదిగన, నాధునిక నాగరకతా పరిణామముతో విద్యాభ్యాసము కావ్యములలో నొండై, యాభాగ్యమున నెల్లరు భాగార్థులై వచ్చు నీకాలమునకును, ప్రాచీన కాలమునకును, నెంతయో వ్యత్యాసముగలదు. రోమకవిద్యాంసుల యసార సంపదన వాని నవీన భాగములకు, నుద్దీపనములకే చాలక, మారియసుమ్యామను, జావిసలుగారి గ్రంథముల మాత్రమే పఠించుచుండిరి.ననుకాలికుడైనచక్రకాయఁడొకఁడు వ్రాసి యున్నాడు. వారి హృస్థలక చిత్రితములై మనోబలమున కనుగుణములైన భావముల ప్రకాశమునకు దీటుగా నిప్పటి ముద్రాయంత్రసాధనము లుండియున్న,నీనాటి యచ్చితాశయములకుఁ దగిన గ్రంథములు వ్రాసియుండురు. వారి భావనాశక్తి మనలగ్రంథభావశక్త్యునముంపియుండును.కానియేవిధముగాఁ జూచినను ప్రాచీనలలో, నిప్పటివారిలో, బుద్ధికాశల్య సందరు గలవాసంఖ్య ప్రస్తుతకాలముననే విశేషించునని చెప్పవలసి యున్నది. వ్రాతపరిమిట్లగుల నెక్కుడు వెలయు, వాని నార్జించుటంగల కష్టమును, నానాటిగ్రంథభావశక్త్య సంపాదనమున కంతరాయములై యుండును. వ్యయపూర్వకమై, యాలస్యకారణమైన లిఖితపద్ధతి నే ప్రతులనార్జించ ననువై యుండునపుడు, సాధారణోపయోగమునకై బహుసంఖ్యాకములుగా గ్రంథముల నేకరించుటయు, దుస్సాధ్యమైయుండును. ప్రాచీనసంగ్రాహములందలి ప్రూరపద్ధతి కారణముగా నెక్కువార్తలునునంది, మతీకొన్నిటికేవెలుపెట్టెని, సంగ్రాహకముగాగ్రంథములను నొక్కచో నేకరించుటకక కాక దుస్సాధ్యమునై యుండును. ప్రస్తుతిము ప్రాగ్రంథసంగ్రహభిలాషులైనవారు, 15వ శతాబ్దమున సఁపాదించుటలొనఁబడెడు కష్టములు, వైగ్రంథానికి వారిచ్చు నపారములగువెలు, నాలుకొలదికాలములొననప్పటి గ్రంథములలో నొభముగానునెనో తెలుపుచున్నది. అలోని యొకగ్రంథమునకుఁ గొలదిగట్రాజు లేక, ఆగష్టుకాలము

ప్రముఖ వాక్యాలు ప్రముఖ పురుషులు. (సక)

లి జో కో ట లు.

ఇవి మొత్తముమీద పంజాబు నలయాకారములుగా గట్టబడినవి ఒకకోటకును, ఇంకొక కోటకును, గలదూరము గజములమూలకముగా పటమునందు సూచించబడినది. కోటలమధ్య లీజు నగరము గలదు. మ్యూజునదియు ప్రవహించుచున్నది. ఈకోటలు కాంక్రీటుతో గట్టబడినవి. ప్రతి దానిమీదను ఫిరంగులు కొన్నిమైళ్ళ దూరమువరకు బారుసేయతగినవికలవు. ఈకోటలలో జర్నను లతో బోరాడుటకయి కావలసినంత తుపాకిమందును, భోజనపదార్థములును గలవని ప్రచురింపబడినది. నాలుగుదినములలో వశమగునని, జర్నములు తలంచిన యీ కోటలముందరనే, చాల నైస్యమును గోల్పోయిరి ఈకోటల ముట్టడి ప్రారంభము నెలదినములయినను, జర్ననులవశము గాతుండుట బెజ్జియమువారి సాహస పరాక్రమాదుల నుద్ఘోషించుచున్నది. ఏది యెట్లున్నను, యుద్ధారంభముననే జర్ననువ్యాఘ్రము నెదుర్కొని అత్యంత దేశభక్త్యునరాగములతో బోరాడిన బెజ్జియముమొక్క సాహస మీ యుద్ధములో నగ్రస్థానము నలంకరించగలదని, గణపతివేత్త లనియున్నారు.

గీర్వాణ వాణి.

[ఒక పండితునియొద్దనుండి]

పూర్వము ఈహిందూదేశమందు పృథివి వ్యాకరణము, జ్యోతిషము, యముల మీమాంస మొదలగు సమస్తశాస్త్రములు తెలిసి, మహిమోన్మత్తులును, విద్యచ్ఛేర్మియును, అగు వాల్మీకి, వ్యాసులు మొదలగు మహర్షులు చకోపకారప్రవృత్తి కలవారై లోకోపకారార్థమై నానాధములగు శాస్త్రములను ప్రకటించి, వినయసౌజన్యాది సద్గుణసంపన్నులగు విద్యార్థులను చదివించి సారస్వతమును అమృతమును అంతట నిరాటంకముగ వ్యాపింపజేసిరి కదా ?

అప్పుడు నీలిశాస్త్రజ్ఞులును, పరాక్రమోపేతులును, జ్యోతిష్మహాది యాగములుచేసినవారును, రాజ్యాధిపతులును అగుమన్వాది రాజశ్రేష్టులు, ఆపండితులకు దానమానాదు లానర్పి యధోచితముగ ప్రోత్సానపరచుచు గీర్వాణభాషాభివృద్ధియందు బద్ధశ్రద్ధలుగ నుండిరి

ఇట్లు మొదట మనువుమొదలగువారును, పిదపవిద్యోషుడు పాతులును, ఆప్తికులును అగు ధుర్జనుగ, రుక్మిణు, రాఘవుడు, యుధిష్ఠిరుడు, జనమేజయుడు మొదలగు వారును, అప్పుడప్పుడు బాగుగ విద్వాంసుల నాదరించువారై యావిద్వాంసులనండి వివ్యప్రశస్తి సంతతిగా నిరంతర ప్రకాశనమున దేవ భాషాజ్యోతిస్సుచే నీ హిందూదేశమును, మిక్కిలి ప్రకాశప చేయుచుండిరి

పిదప సుభాషిత సుధాస్వాద సంతృప్తులగు చంద్రగుప్తు విక్రమార్కు భోజప్రముఖులైన రాజులు ఒకప్పుడు దేశ శాస్త్రవ్యాసంగముచేత, ఒకప్పుడు మంత్రార్థవిచారముల చేత ఒకప్పుడు సామగానశ్రవణములచేత, ఒకప్పుడు ఆభిచారాచిత్యచింతచేత, ఒకప్పుడు కాన్యప్రబంధరచనచేత, ఒకప్పుడు శాస్త్రాలాపనముచేత, ఒకప్పుడు అలౌకికము (చిలము) మొదలగు కలాక్షయములచేత, ఒకప్పుడు జ్యోతిశాస్త్ర తర్క

నిర్ధారణముచేత, ఒకప్పుడు వైద్యశాస్త్రవిశోదముచేతను, పండితిగోష్ఠిగూడి సుఖముగా కాలయాపనము చేయుచుండిరి

వామ రాజ్యముచేయు సమయమున, పాణిని పతంజలి వరుచి కాళిదాసు భకధూతి మొదలగు గొప్పగొప్ప విద్వాంసులు ఈదేశమందుండి ఆవిద్వాంసులు అప్పుడప్పుడు రాజుల ప్రోత్సాహముచేత రమణీయములగు గొప్పగొప్ప గ్రంథములు రచించి గీర్వాణభాషయనెడు లలితకు పుష్పించవచ్చేసిరి. “విరాశ్రయా న శోభంతే పండితావనితా లతాః” అనులోకోక్తి చొప్పున ఆలంబయలులేక పండితులుగాని స్త్రీలుగాని తీలుగాని శోభింపవుగాన, పూర్వపు పండితులు ఆశ్రయబలముచేత ప్రోత్సాహమున పండితిమతము బద్ధికాశల్యునసారముగ కాన్యమును నానకములు మొదలగు గ్రంథములను బహుమతో హరిముగ రచించిరి

పిదప దైవశక్తిచేత దేశాంతరస్థులగు యవనాదులు ఈదేశమును ఆక్రమించిన సమయమున గీర్వాణభాషయందు ప్రతిగలరాజులు క్రిమక్రిమముగ నరించిరి అప్పుడు ఆశ్రయ నాశముచేత ఆపండితులు క్రమక్రమముగ నాశము నొందిరి ఆనాఁడు పాదులందును అన్యదేశయుల నిర్బంధములచేత మతాంతరేతేషాం భాషాంతరమును పొందిరి ఇట్లుకాగా ప్రచారహీనులై ఆధిచ్ఛిలేత పీనదశను పొందిన గీర్వాణ విద్యుక్తముచే అనారాధ్యములు కాసాడుకొనునదియై మృతకోటిగో లెక్కంపఁ జొదాయెను

పిదపగొంతకాలమునకు ఈగీర్వాణవిద్యయొక్క పూర్వ జన్మసంపాదితమగు పుణ్యవిశేషముచేత పాశ్చాత్య దేశపు విద్వాంసులు కొందరు ఈగీర్వాణవిద్యను అధ్యసించి ఆధ్యామెక్కి అనితననాధారణంబగు వైభవమును గుర్తెరిగి గొప్పశ్రమ తీసికొని దాన్యస్థానమున కోరికగలవారై ఆవిద్య యొక్క అతిశయమును ముచుచు ఉపన్యాస సహజముల చేతను లోకమందు అంతట చాటించిరి.

పాశ్చాత్యదేశయులగు కొందరు పుణ్యపురుషులు ఈ గీర్వాణవిద్యను అధ్యసించి ఒక్కొక్కభాషకును, గీర్వాణభాష

తోగల సంబంధములెల్లు ఒక సవినశాస్త్రమును నిర్మించిరి. పిదప ఈ హిందూదేశమందు మొట్టమొదటనుండి ఈవిద్యకు గల అభ్యుదయవైభవములను చక్కగ నిర్ణయించిరి.

ఇట్టి వేదవేదాంగ వేదాంత శాస్త్రాద్వైతక గ్రంథరూప మగు గీర్వాణభాష మొక్క మహిమ ఇట్టిదిఅని ఇంగ్లీషు చెప్పటకు సాధ్యముకాదు ఈ గీర్వాణభాష ఈ దేశస్థులచేత అనాదరింపబడిన, దేశాంతరస్థులగు యవనాదులచేత బాధింపబడునగు ఇచ్చటికిని బ్రతికియేయున్నది కనుక నే గొప్పవారలు ఈ గీర్వాణభాషను, మాతృభాషగను, ముఖ్యభాషగను, మిక్కిలి ముఖ్యమైనదిగను దివ్యమైనదిగను క్రశంసించుచున్నారు

ఈ భరతభండమందు పులివిధములగు వేదభాషయుల పండితులు ఒక్కొక్క భాషవిద్యకు గీర్వాణవిద్యయే శ్రేణి ముగనున్నది ప్రాచీనలగు ఆచార్యులార్యులైన పలుగ్రంథములు ప్రతిదినమందును, క్రొత్తక్రొత్త వేదవేలుగ బయలుదేరుచునే యున్నయవి ఇప్పటికికూడ అచ్చటచ్చట కొన్నిగ్రామములందు ప్రతిదినము లెల్లవాడుబాము అధ్యయనముచేయు చాలగ్రయొక్క గంభీరకంఠస్వర రాటసారులకు శ్రవణానందమును కొల్పుచున్నది ఇట్లు వేదశాస్త్రముయందు గీర్వాణభాష ప్రచారహీననైనదైనను, రూపనాశమున, మూలము పొందకయున్నది ఈ భాషవలన దేశమునకుగల అత్యంతప్రయోజనమును తెలిసికొనక కొందరు అజ్ఞులు నిజముగ తమ యవివేకమునే వెల్లడిచేయుచున్నారు

ఇట్లుండ ఇప్పటికి రమారమి 80 సంస్కరములకు క్రిందట ఈమధ్యదేశమందు శ్రీగీర్వాణ విగ్యాలలి సాక్షాజ్ఞజ్ఞకకు డగు శ్రీ శ్రీనివాసమూర్తిచేత తిరుపతి అను పట్టణమునందు నెలకొల్పబడినదియై, సంస్కృతపారశాల అను నామమును వహించినదియై ఆ కాలమున తిరుపతి దేవస్థానముల విచారణ కర్తలైన మ-రా-రా-శ్రీ శ్రీమహాంతు భగవాన్సాసజీవారిని ఆలంబముగాగలదియై పండిత శ్రేష్టులనుబోడకలదియై వేదములనెడి శాఖలు కలదియై, శాస్త్రము లనుప్రశాము కలదియై సాహిత్య మనుచిగురుకలదియై, చిరువురాలు రిచువున్నములు పిండెలతోను శాస్త్రాధ్యయనమున కడతేరిన విద్యార్థు లనుఫలములతోనుగూడి సమస్త జగత్తులందును, తన పరిమళమును విస్తరింపజేసి జగదేక నినుతమై నేటివఱకు వర్ధిల్లుచుండినది

ఇప్పుడు తిరుపతి తిరుపతి దేవస్థానముల (ట్రస్టిగారగు మ-రా-రా-శ్రీ, శ్రీమహాంతు ప్రయాగ దాసజీవారును నేటి వరకు పాలించుచుండిరి వీరి పరిపాలనయందు ఈపారశాల మనుపటికన్న మిక్కిలి వన్నె కెక్కియుండినది ఈ పారశాల యందు ఆయా శాస్త్రభాషాసారముగ ఉపాధ్యాయుల తర్ఫురుపబడి వేదవేదాంగాది సమస్త శాఖాధ్యాపనము చక్కగ నొనరించుచున్నారు. విద్యార్థులు దేశదేశమునుండి అరుదెంచి తమ తమకు అనుకూలమగు వేదములను, అంగములను, శాస్త్రములను సాహిత్యభాగములను, ద్రావిడప్రబంధమును స్మార్తములైష్ణవులు మధ్వలనక సర్వవిధ బ్రాహ్మణులును పరమహంసోపముతో చదువుచున్నవారు

ఇందు చదువుబాలురకు భోజనాది సౌఖ్యములకు ఏలాటి లోపములేకుండునట్లు తిత్తిన్మతాను సారముగ భోజనశాలలు (హాస్టల్స్) ఏర్పరపబడియున్నవి ఈ పారశాల వలనే శ్రీరామేశ్వర దేవస్థానమందుకూడ ఒక సంస్కృత పారశాలమాత్రము దేవదాసు ద్రవ్యసహాయముచేతనే ఒరుపబడుచున్నది ఇటీవలి యున్న తాళికరణపు (మైకోర్టు) తీర్పుకూడ సంస్కృత పారశాలకు మాత్రము ఏమాత్రము కీడినప్పుచదిగా కన్పడదు ఇట్లు పరిపాలింపబడుచు దిగిదిగ ప్రవృత్తమగు వైభవోపేతముగ నుండినదయ్యై, నేటికాలమునకు ఈ పారశాల దేవస్థానపు పరిపాలననుండి దూరీకృతమై ఉన్నది. ‘యత్రభిలాష్య ప్రలాప్తవిధికిం సంజ్ఞావనరః’ అను లోకోక్తి చొప్పున పరోత్కృష్ట సమీక్షువులగు కొందరు పుణ్యపురుషుల సాహాయ్యముచే ఇట్టి దీనదశ ఈ దైవభాషా యోమకు సంభవించినది

ఇక నెప్పుడు మనుపటివల నరియగు స్థితికి వచ్చుకో? భగవంతుడగు శ్రీ శ్రీనివాసదేవుడే దయను ఉంచి ప్రభువుల మనయుల చొచ్చి ఈ గీర్వాణ భాషాయోమకు అనలంబిమిచ్చి ఉద్ధరించునుగాని

ప్రస్తుతము గంగాచంగునందు నియుక్తమైన యాంగ్లాంక్షి హెరి లము 16500 యని తెలియుచున్నది ఒక యజ్ఞ హెరియందు మృదంగకల, మృదంగిరాయికల, వైమానికులు పదాదులు ఆక్షయము, ఫిరంగులను గాల్పువారు చేరి యుండురు అట్టియజ్ఞ హెరియల వింకను రెండుమూడిని రణరంగమునకు నిధముచేయుటకై కీచెనరు ప్రభువుగారు క్రయమిచ్చు లను శయచున్నారు

ఆంధ్రపత్రిక.

ఆనందనామ సం॥ భాద్రపద శు 2 లు

గురువారము.

మన విద్యాపద్ధతి.

బహుళియాల సభాసమయమున నగ్రాసనాధిపత్య మలంకరించిన క్రియత ఎవ. క్రినివాసయ్యంగారు విద్యావిషయములను విపులముగా జర్పించి అందులో నొకచోట "ఆలయ సౌందర్యమునకంటె నర్చనాపటుత్వము ముఖ్యతర"మని తమ యభిప్రాయమును చెప్పవారయిరి. కర్నూలుయండల సభాహాస్య సంఘాధ్యక్షులైన రాఘవహదూరు ఎస్. వి. నరసింహారావుగారు, అయ్యంగారియ-త విపులముగ విద్యాపద్ధతిని సర్వమును విమర్శింపకున్నను ముక్త సరిగ చెప్పుచు ప్రాథమికవిద్యను గురించి పై యభిప్రాయమునే మరియొకవిధముగా తెలియపరచిరి. వ్రాయను, చువనను గుఱింపను నేర్పు ప్రాథమిక కాలములను నమపుటకు బోధనాభ్యాస మొనర్చినవారే కావలయునను పట్టువల విద్యాశాఖవారి కేల జనించినదో తా మెరుంగ లేకున్నారనిరి. పిరిపురే యననల మనదేశమునగల విద్యావంతు లందరకును విద్యావిషయమున ముఖ్యముగా ప్రాథమిక విద్యావిషయమున మన విద్యాశాఖవారు, అనవసర నిర్బంధములను క్రమక్రమముగా హెచ్చించుచున్నారను ధృఢమగు నమ్మకము ప్రబల నారంభించియున్నది. ఈనమ్మకమునకు గారాము పుష్కలముగా గలదనుటకు సందేహము లేదు. కాని, సూక్ష్మముగా విచారించి చూచినయెడల సర్వాన్యములును నెక్క ముఖ్యకారణముచే కలుగుచున్న వచుట వివరముకానిది. విద్యాశాఖావియత్త నూధికారు లైపోషియనులు. వారికధ్యతులు, ఆదర్శములు, ఐరోపియను కద్దతులు, ఐరోపియను ఆదర్శములు, వారి దేశమునందలి జనసమ్మర్థమును బట్టియు శిశోష్ణతలలబట్టియు ఆ చారి వ్యవహారములను బట్టియు వారి విద్యాలయముల కొక కొన్ని యంగములు— బెంచీలు, బల్లలు, గుడ్డలు దిట్టముగా కట్టబడిన యిండ్లు మున్నగువి— అత్యవశ్యకములనియు యున్నవి. ఈ దేశము మహాద్రవ్యదేశము. ప్రభుత్వపువారి నగుబడికి కన్ని యొక సెలవుమాగ్గములు. కొన్ని సామాన్య విద్యార్థులుగా మన ప్రభుత్వ లుదారభావమున విద్యార్థులకు పాఠములను చున్నారనుట నిజమేయొక్కది. విద్యావ్యాపనకు నుపయోగించు ద్రవ్యము ఇప్పటికిని స్వల్పము. ఇందెక్కువ శాతము ఇన్స్ట్రుమెంటు మొలగు విమర్శికారుల నియమించుటయగు వ్యయమగుచున్నది. దానికి పీకప నిలవయున్నది విద్యాలయములను గట్టుటకును, విద్యాలయములసామాన్యములను గొనుటకును సరిపోవు క్లితి సంభవించుచున్నది. పిదప నెట్టియో కొంతవిగిలిచి వచ్చిరాని పంతులకు చాలీచాలని రీతిని పంచిపెట్టబడుచున్నది. కావలసినంత ద్రవ్య మున్నప్పుడు ఉత్తమమగు శాస్త్రీయపద్ధతుల నవలంబించి సర్వశాఖ్యములలో చదువు నేర్పవచ్చును కాని చదువను సాధింపవచ్చునపుటికి సర్వమును కర్పవడిపోవునట్టి యాధికస్థితియం దుంకనవచ్చును విద్యాబోధనమునకు ముఖ్యాంగము లెవ్వి? అముఖ్యాంగము లెవ్వి? యను విమర్శనకు కడుగనిచో వివేకలోకమగును. దేశమున కంతటికిని వెలుగు నొసగుసాధనము ప్రాథమికవిద్య కావున నావిద్యావిషయమును

మాత్ర మిచ్చుట పశంసించ నొచిలిమి. దానికన్య యించు విమర్శనమే మొత్తముమీద విద్యాశాఖ కంటికిని నవ్వయింపకలదని నమ్ముచున్నాము. ప్రాథమికవిద్యావిషయమున విద్యాశాఖవారు గమనింపదగిన సంగతులు కొన్ని కలను. విద్యావిధానమున మొదటి రెండుముఖ్యాంగములు విద్యాస్థలు, ఉపాధ్యాయులు. విద్య యోత కరవుచేసిన సంతతుభిరుచి కలుగుననుట విద్యయొక్క మహాపయోగముల నెరిగిన దేశములకు నవ్వయించు నుగాని ఈదేశమునకు బనికరాదు. రహస్యము ఉత్తము విద్య నేర్చువారందఱును నీదేశమున నేటికిని నుద్యోగాశ కలవారలే. ద్రవ్యాధనముమాత్రమే నీరి యాదర్శము. వీరే విద్యాధులను సభ్యతయను నభిమానము కలవారు గానప్పుడు సాధారణ పజ కాతలయైన గలుగుననుట కల. కావుననే నేటికిని మనదేశమున (మామిడివానికి చదువేలయ్యో, పసులగాచకొని పనులజేసికొనియుండిన చాలును) అనువారు వేలకొలది లక్షలకొలదిగా నున్నారు. ఇందెక్కువజనులు కడుబీదలగుటచేత నాధికముగా గూడ పిరికి చిక్కులేకలవు. నిజముగా నీదేశమున విద్య వ్యాపింపజేయు నభిలాష కలదేని ప్రాథమిక విద్య సంపూర్ణముగా నుచితవిద్య కావలెను. దేశములోని సర్వపజనులు అక్షరజ్ఞులు కావలయునను తలంపు గోరుదురేని విద్యాలాభము లెరుంగనివారి బిడ్డలకొరకై నిర్బంధ మానవ్యకము. లోకమాన్య గోకలేగారు ప్రారంభించిన నిర్బంధోచిత విద్యాపద్ధతియే ప్రారంభవిద్యాధులను నేర్పుటకు సరియైన మార్గము. ఇకబోధకులవిషయ మాలోచింతము. ప్రారంభవిద్యననేర్చు నుపాధ్యాయునకు నిచ్చు జీత మిప్పుడు బహుస్వల్పము. ఆతని శక్తి తదనుగుణము. బోధనాభ్యసనశాలలో నతడు నేర్పనది చిలుకపలుకులు. అస్థలమునదలిన పిదప నాతని కృషిశూన్యము. ఇట్టి స్థితియందు బోధనాభ్యసనశాల లయోగుమగు పనిచేయుచున్నవని యభిప్రాయపడుట వ్యభిచారి. ఈక్రింది తరగతి యుపాధ్యాయులలో కావలసినది క్రమక్రమాభివృద్ధి నందగల జ్ఞానసంపాదనశక్తిగాని పదియంగుళములపొడవు ఎనిమిదంగుళముల వెడల్పు ఆరంగుళములలోతుగల పెట్టెలోనికిపట్టు జ్ఞానసముదాయము కాదు. కావున నీయుపాధ్యాయపదమునకు బోధనాభ్యసనశాలముఖము చూచినాడను సంతమాత్రమున నిరక్షరకుష్టియగు వానిని నియమించుట తగదను. జీతములు హెచ్చించి కొంతవిద్య గడించుముందు సాధ్యమగు పరిశ్రమచేసి విద్య గడింపగలవానిని నుపాధ్యాయులుగ నియమించుట కర్తవ్యము. ఇట్టి ఉపాధ్యాయులను అట్టి విద్యాధులను చేరువవలయునని విద్యాశాఖవారు ఇతరవిధముల సంస్కారములు చేయవలసియుండును. విద్యావిమర్శకులను తగ్గించి విద్యాలయములపై ని యధికారమును విశేషభాగము స్థానిక ప్రజాప్రతినిధుల కప్పగించి, ఇంట్ల బల్లలు కుర్చీలు మున్నగువిషయములలో వారి సలహాలను గొని ప్రాందవసూమికి సహజముగు నిరాదంబరపద్ధతుల నవలంబించినచో నచిరకాలమున విద్యాశాఖవారు, ఈదేశమున విగిలిన విద్య వెదజల్లగలవారుగదరనుటకు సందేహములేదు.

నేడు బహుకాలముగ వార్తలు విశేషించి రాతేను. జెల్లియము శశ్వమోత్తర దిగ్భాగమున నుండు శేవుపట్టణమును ఆస్ట్రేలయను నీవలను, ప్రానుదేశమున నీశాన్య మూలయందుండు వస్తునునకు తరమునను లోరైను నీమగోను పోరాటము జరుగుచున్నది. అంటువర్షవందుండి జెల్లియము నైన్యములు బయలుదేరివచ్చి మాలిన్సు పట్టణము వద్దనుండి విల్వోన్సెపుకు పదిమైళ్ల దూరము

జర్మను నైన్యములను నిన్నటిదినము తరుచుగొట్టి నారు. నామూరుకోటలు నాలుగింకను జర్మనులకు దొరకలేదు. లీజకోటలలో నొక్కటిదప్ప దక్కిన పదునొక్కండును పోరాడుచు నేయున్నవి. ఆ ఒక్క కోటయైనను ముక్కలు ముక్కలును పడినదట. అచ్చటి జెల్లియము సేనాధిపతి మహా సాహసముతో పెనగులా నుచు కుప్పలు తిప్పలై పడిన కళేబరా దికముల మధ్యమున నూపిరిపోవు స్థితియందుండి నేందున పట్టుపడినాడు. జర్మను సేనాధిపతి ఈతని ధైర్యస్థైర్యములకు మెచ్చి ఇతని యాయుధము నితనికి మరలనిచ్చి గౌరవించినాడట. తూర్పుప్రవ్యాలో రుష్యావారు పైపైన మూడుకు ఆసికొని వచ్చుచున్నారు. జర్మనులు వెనుక వెనుక కొడుగుచు కోనిక్కుబర్లు చేరుచున్నారు. కోనిక్కుబర్లు త్వరలో ముట్టడింపను కాబోలు. మాన్యునకు దక్షిణముగా నాంగ్ల నైన్యములకును జర్మనులకును పోరాట మెనఱును, జర్మనులకు నెక్కువ నష్టము కలిగించి ఆంగ్లేయులు వెనుకకు తగ్గినట్లును, తెలియుచున్నది.

మొన్న మహాశివరాత్రి సందర్భమున కర్నూలుజిల్లా మహానందిక్షేత్రమున జరిగిన తిరునాళ్ల కాలమున మద్యము నమ్ముట కంగడిపెట్టుకొనుటకు నైనెన్నదయచేయుచువలెనని కంట్రాక్టరప్పటి డివిజను ఆఫీసరుగారికి దరఖాస్తు పంపుకొనెనట. వారు సంగతిసందర్భములు విచారించి మహాజనము మతభక్తితో గుమిగూడు నీక్షేత్రమున సురాపానోపాయములు కల్పించుట తగదను అభిప్రాయముతో కాబోలు కంట్రాక్టరుయొక్క విజ్ఞాపనమును నిరాకరించిరి. అందుపై కంట్రాక్టరు బోర్డునకు తగ్గితీమూలముగా తెలిపికొనగా, బోర్డువారు అనుమతి యొసంగిరట. స్థానికాధికారుల సలహా యెచ్చట కొనవలెనో అచ్చట కొనకుండుటయు నెచ్చటకొనరానో అచ్చటకొనుటయు వైయధికారుల కభ్యాసమగుట శోచనీయము. నారక ప్రభుత్వమువారు దేశారోగ్యమును ప్రజాక్షేమమును మహాదాకహృదయముననాలోచించి తాగుడుచు తగ్గించుట కన్నిప్రయత్నములును, చేయుచున్నామని యుద్ఘోషించుచున్నను, వారిసేవకులు వారి ముఖ్యాదర్శములకే భిన్నములైనవలెనుట మిక్కిలి విపాదకరము. ఈజియమును ప్రభుత్వమువారు గమనించి మతవిషయకముగా జరుగు పవిత్రములగు తిరునాళ్ల సమయములందైనను, సురాపానము ప్రబలి యుగలు జరుగకుండుటకుగాను వైసెచ్చల నిచ్చుట మానివేయవలసినదని, శాసించినచో నుపకారముచేసినవారగునరని విన్నవించుచున్నాము.

మితానుపొట్లములు కట్టుటకు కాగితములుపయోగించుట కూడదని పంజాబులో కొంతవర్షము జరుగుచున్నది. లాలా లాభరామనాయకను నతడు ఈవిషయమున లూధియానా మ్యునిసిపాలిటీ వార్డికొకవిన్నపమును బంపుకొనియెను. వారిపక్షమున నచ్చటిసివిలు సర్జనుగారు ఒక్కకనిటివారి సహాయముచే విషయములను, జక్కగా విమర్శించి కాగితములలో భోజనాన్న వస్తువులను కట్టు నాచారమును ఆపివేయవలసినదని తీర్మానించిరి. ఇప్పటికి లూధియానా, లాహోరు మ్యునిసిపాలిటీలును, మేలరుకోట్ల సంస్థానమును, నార్కువెస్టు రైల్వేలైనుండు స్టేషనులును, ఈయభ్యాసమును మానివేసి విస్తరాకుల నుపయోగించుచున్నవి. విషయము స్వల్పమైనదిగానే కన్పించినను కాగితములలో కట్టుటచేత కొంతయనారోగ్యము కలుగగలదని అభిప్రాయ మియ్యబడియున్నందున, స్థానికములలోగూడ గమనింపదగినదియేయని తోచుచున్నది.

బిరోపా మహా సంగ్రామము

మ్యూసునదియొద్ద యుద్ధము.

ఆస్ట్రోయావారు ఇటలీ సరిహద్దులలో సేనలనుచేర్చుట.

ఇంగ్లాండు

బ్రిటిష్ సైనికులు తమ స్థానముల జేరుట.

ఎడతెగని పోరాటము.

లండను ఆగస్టు 25:—బ్రిటిష్ సైనికులు తమ క్రొత్త స్థానముల జేరిరి. చాలవరకు పోరాట మెడతెగక జరిగినది. కాని విరోధులు మనల సేనయు నిబ్బందిపరచలేక పోయిరి. ఈ సందర్భమున నెం 1 రు నెం 2 రు పటాలముల నాయకులు బహు తెలివిలేటలకు సమర్థతను గనబరచిరి. చచ్చినవారి సంఖ్యయు గాయములు తలిగిరినవారి సంఖ్యయు నిగారణ సేయజాలము. కాని యెక్కువమంది నష్టముకాలేదు. జర్మనీవారి పటాలములు రెండును, రెండుపటాలముల గుట్టపురౌతులను, మన సైనికుల నెదిర్చెను. విరోధులకు చాలనష్టము కలిగెను. ఇప్పుడు మన సైనికులు చేరియున్న స్థానము బాగుగ సందర్శింపబడి యున్నది. అని వార్తాపత్రము ఆశీస్సువారు తెలియపరచుచున్నారు.

కెనడావారినిది.

టాగంటోనగరమువారి బౌదాగ్యము

కెనడావారి దేశభిమానానికి చురుకుగ వృద్ధి నొందుచున్నది. ఒక్క రోజులో 297000 డాలర్లు టాగంటో నగరమునందే పోగుపడెను. ఇక నాలుగురోజులలో 50 లక్షల డాలర్లు పోగుగావచ్చునని యున్నది.

భారత్ లోవాట్ గారు.

నాయకత్వమును వహించుట.

హైలాండు మాంట్ డెన్లు బై గ్రేడ్డునకు నాయకత్వమును వహించ వారక లావాట్టుగారు నిర్వహించిరిని తెలిసినది. ఈ బై గ్రేడ్డునందు దక్షిణాఫ్రికా యుద్ధమునకు తయారుజేయబడిన లావాట్టు స్కాట్టులు జేరియున్నారు.

బై గ్రేడ్డులోని వారందరు కణరంగమునకుబోవ నొప్పి కొనిరి. ఈ బై గ్రేడ్డువారు టెలిటోరియల్ వైస్రయతో బాటు కొన్ని దినములవరకు తయారుచేయబడుదురు.

ప్రిన్సు ఆల్ఫ్రెడ్ గారి కొమారుని నాయకరణము.

కానాటు రాజకొమారుడు ఆల్ఫ్రెడ్ గారి చిన్న కొమారుని నాయకరణసమయందు శ్రీ రాజుగారును శ్రీ రాణిగారును విచ్చేసియుండిరి. ఆల్ఫ్రెడ్ రాజకొమారుడు కొలనెనయలలో యుద్ధమునకు బోవ సిద్ధముగనున్న కారణముగ నీయుద్ధమున మేకాంతుముగ జరిగెను.

బిరోపా మహారాష్ట్ర, మహారాష్ట్ర.

బిరోపా వైక్టోరియా మహారాజుగారు హోలోగేటునందు న్నారు. మహారాణిగారు కొలనెన చావనందు సుఖముగ నున్నట్లు తెలిసినది.

హైందవ విద్యార్థులు.

ఈరోజు మొదలుకొని పాలీటెక్నిక్కునందు 80 మంది హైందవులకు గాయముల లింగవానికి ప్రథమ సేవజేయుపని చేస్తుదురు. వీరిద్దినందును, ఎండింగునందును చాలమంది హైందవ విద్యార్థులు తయారుచేయుచున్నారని.

బ్రిటిష్ సైనికులు వెనుకకు తురిలిరి.

ఫ్రెడర్క్ లిమోపాలువుతి.

లండను ఆగస్టు 26:—గొప్పయుద్ధ మొకటి జరుగుచున్నది యుగములో తెలుపబడెను. ఈ యుద్ధమునందు ఉభయపక్షములవారిని నష్టమెక్కువగ గలిగెనని తెలియుచున్నది. బ్రిటిష్ సైనికులు సేనాని యుద్ధపు ప్రకారము వెనుకకు తురిలిరే గాని శత్రువులకు సరిక సుకల తేదనియు, సైనికులు ప్రోత్సహింపబడు ప్రయత్నములు నికరలో తెలిసిన వార్తాన్నిటి వలనకు తెలియుచున్నది. బ్రిటిష్ సైనికులును ఆఫ్రికా సైనికులును జర్మనీవారి ఇంగ్లీషులో గార్డులకు చాల నష్టమును కలగజేసిరి. ఈ ఇంగ్లీషులో గార్డుల సేనానియగు ఫ్రెడర్క్ లిమోపాలు రౌచకొమారుడు చంపబడెనని తెలియుచున్నది.

గొప్పయుద్ధము ప్రారంభమగుట.

బ్రిటిష్ సైనికుల పరాక్రమము.

లండను, ఆగస్టు 26:—లొరైనునందు రెండు వైస్రయములు నొకరినొకరు పాడించుకొనుచున్నారు. పోరాటముజరుగుచున్నది. విక్టోరియా యందు నెం 1500 ఫ్రెంచి పటాలములు సందర్శనముగ విరోధులమీదపడెను. వెర్నెను కుల్తరమునందు యుద్ధము తీవ్రముగ జరుగుచున్నది. మాస్సుకు దక్షిణమున బ్రిటిష్ సైనికులు పోరుచున్నారు. ఇచ్చట ఫిరంగల యుద్ధము జరుగుచున్నది. జర్మనీవారిగారి బాగుగ లేదు. పట్టణ సమీపముననున్న గుట్టలమీదనుండి గుర్రపుక బ్రిటిష్ ఫిరంగులు కాలబడుచున్నవి. ఇందుచే విరోధులలో నష్టము చాల కలుగుచున్నది. యుద్ధమును కన్నులార జూచినవారు బ్రిటిష్ సైనికుల సమర్థతను, నిబ్బరమును, పొగుడుచున్నారు. జర్మనీవారు ఆరుసార్లు తమమీదికివచ్చినపుడు ఆరుసార్లునువారిని వెనుకకుగొట్టిరి. ఈ సమయమున విరోధులు కుప్పలకుప్పలుగ జచ్చి పడిరి. ఇందుచే ఆస్ట్రీయా సైనికులు విరోధులమీద పడుటకు కొంత యాటంకము కలిగెను. అయినను బ్రిటిష్ వారిరెండు పటాలములందును గుట్టపు రౌతుల పటాలములలో నొకదానియందు నష్టమెక్కువ కలిగెనని తెలియుచున్నది. విహితులు కణరంగమునుండి వెనుకకు తుర్రుము బ్రిటిష్ సైనికులు బాగుగ పోరాడిరి.

ఆంగ్లేయ సేనల స్థితిగతులు.

లండను ఆగస్టు 26:—ఇంతకంటె మరి యుద్ధము జరుగుటలేదనియు, ఆంగ్లేయ సేనల స్థితిగతులన్ని విషయములలోన, చాల తృప్తికరముగ నున్నవనియు, వార్తాపత్రమున సంఘమువారు ప్రకటించుచున్నారు.

నామూరు ఆశీనమగుట.

లండను ఆగస్టు 25:—నామూరు కోటలు జర్మనీవారి ఆధీనమగుటకు కారణమేమో చెప్పటకు నీలులేకున్నది. ఆంటు వర్నసేనల సాహాయ్యముతో నామూరు సేనలు కనీసము 15 రోజులైనను శత్రువులను దగ్గరజేరనియ్యదని అందరునుతలచిరి.

ఇంగ్లీషు, ఫ్రెంచి సేనలు.

ప్రస్తుతపు స్థితిగతులు.

లండను ఆగస్టు 25:—ఇంగ్లీషు, ఫ్రెంచి సేనలు, శత్రు వైస్రయపై బడుటకు వీలుగానున్న ప్రదేశములనుండి తాత్కాలికముగ వెళ్లిపోయినారు. ఇంగ్లీషు, ఫ్రెంచి సేనలు ప్రస్తుతము ఫ్రాన్సు, బెల్జియముదేశముల సరిహద్దులలో ఫ్రెంచిదేశములో నున్న లిల్, వెలెన్సి నెస్, మా డెన్, మెజేర్స్ పట్టణములవద్దను వి. లిల్ పట్టణముచుట్టు కోటలను, వెనెచెస్టర్ పట్టణములవద్ద దేశములో శత్రువులను జొరనియ్యకుండ ఆవుటకు వీలులేక పోయినను, లిల్ కోటకు వెనుకభాగమున లా ఫెరె, లోన్, నై మ్సు ఆ న చోట్ల శత్రువులను, ఫ్రాన్సులో జొరకుండ ఆవుటకు తెగిన బందోబస్తులు చేయబడి యున్నవి. ఈ ప్రదేశములకు వెనుక ఫ్రాన్సును ఖ్యపట్టణముకు వ్యాధును నగము చుట్టు కావలసినన్ని కోటలుగలవు. ఇన్ని కోటలువాటి శత్రుసేనలు స్వాధీనుచగనమీద పడుటకు భాగ్యము, ఇంగ్లీషు ఫ్రెంచి సేనలు, శత్రుసేనలకు చాలనష్టము కలిగించ వచ్చును. ఇదిగాక రషియా వైస్రయ, జర్మనీదేశము లో ప్రేమించుచున్నది. జర్మనీవారు ఫ్రాన్సులో జొరకు డుట మాని, తమ దేశములో రషియావారు జొరకుడకుండ చేసికొనుటకు పోవలసి వచ్చును.

ఎరల్ కినిగుడు ఉపన్యాసము.

లండను ఆగస్టు 25:—మనము వెంటనే ఫ్రెంచివారికి తోడ్పడితిమి. దీని ముపశాగమును ఫ్రెంచి వారెంత మెచ్చుకొనిలో మనకు తెలియును. మనమునవోమును చేయుటవలన శత్రువుల విజృంభణము తగ్గినది. వారిప్రయత్నము రెంతవరకు

సాగునది దీనివలన నిర్మయింపబడును. మిక్కిలి శ్రద్ధసమర్థము లెతో పోరాడిన బెలిజియము సేనలతో మనముకలిసియుద్ధము చేయుటకు వీలు కలిగినయెడల నందరు నెంతయో సంఘించి యుండురు. అయినప్పటికిని మనకు సానుభూతి కలదనియు, బెలిజియముచేసిన త్యాగమునకు, తగిన ప్రతిఫలము కలుగ చేయుటకు మనము నిశ్చయించుకొని నామనియు వారెడ గురురు.

జర్మనీ.

సీట్టాపులోని జర్మనీ సైనికులకు

జర్మనీచక్రవర్తిగారి సందేశము.

శుక్రవారమునాడు సాయంకాలమున హాజువేయనప్పకు ప్రాణము లున్నంతవరకు పట్టణమును, రక్షింపబలసిన దని జర్మనీచక్రవర్తిగారినుండి వచ్చిన రెంట్రివాన్ సైనికులకు చదివి వినిపింపబడెనని, సింగ్గానుండి న్యాయాచ్యునకు తంతి మూలముగ తెలిసెను. జర్మనీచక్రవర్తిగారి సందేశమును సైనికులు విని యూరకుండిరి. పట్టణములోనున్న పొడువైన కట్టడములన్నియు పడగొట్టబడెను. వీలయిన నిట్టివియున్నచో శత్రువుల నావికావైస్రయలకు పట్టణమునుదాక సులభసాధ్యమగును. తామదైకు దీసికొనిన ప్రదేశముయొక్క సరిహద్దులందున్న రైలువంతెనలను విరుగగొట్టిరి. తమ ప్రదేశములోని చీనావారి గ్రామములను ధ్వంసముచేసిరి. ఈ గ్రామములవారికి కొంతవరకు కాంపెన్సేషను నిచ్చిరి.

యుద్ధమునకు జర్మనీచాలురు తయారుచేయబడుట.

లండను ఆగస్టు 26:—జర్మనీలోని 15 ఏండ్లు మొదలుకొని 19 ఏండ్లవరకు వయస్సుగల చాలురందరికి, తుపాకి వేయుట, గురిచూచుట, మొదలగువానిని నేర్పుచు యుద్ధమునకు తయారుజేయవలసినదని, యుద్ధపు చేయబడెను. వీరికి పీంపు పుచ్చుకొని యుద్ధోగము చాలించుకొనిన వారు బోధకులుగ నుందురు.

బెల్జియములో జర్మనీవారి ఏర్పాటులు.

బెల్జియములో జర్మనీవారికి స్వాధీనమైన భాగమునకు క్లిట్టమాన్ లోవాట్ గాల్ట్టుగారిని మిలిటరీ గవర్నరుగా నియమించిరి. సివిల్ పాలకు డోక్టుగూడ నియమింపబడెను.

ఆంటివర్పుమీద గ్రాంబులువేయుట.

లండను ఆగస్టు 25:—కడచినరాత్రి జర్మనీవారి జిప్సలిను విమాన మొకటి ఆంటివర్పు పట్టణముమీద పొంబులు వేడుగా రెండుయిండ్లు ధ్వంసమై రెండవరోజును చనిపోయిరి.

విమానమును పడగొట్టుట.

తమవారి ఫిరంగులు ప్రేల్చి విమానమును క్రిందపడ గొట్టిరి. దీనిలోనున్న వారిని బెలిజియమువారు పట్టుకొనిరి.

బెల్జియను - జర్మనులయుద్ధము.

లండను ఆగస్టు 25:—నామూరునందలి 5 కోటలు జర్మనీవారివశమైనవి. ఇంకను నాలుగుకోటలు వశము కావలసి యున్నవి.

మాలిన్సుపై ఫిరంగులు కాల్పుట.

లండను ఆగస్టు 25:—జర్మను సైనికులు బెల్జియము దేశమునందలి మాలిన్సు పట్టణముపై ఫిరంగులనుకాల్చి కణ్డలును, 200 ఇండ్లను ధ్వంసముచేసిరి. బెల్జియను సైనికులు ఎదిరించి యుద్ధముచేసి శత్రువులను విల్ వాడ్డేవైపునకు తరిమి వేసిరి. ఇరుకడులలోను జననష్టము చాల కలిగినది.

ఫ్రాన్సు.

పరామసేనలు.

వెనుకకు వెనుకపోవుట.

లండను ఆగస్టు 26:—ఎడమచేతి వైస్రయను బ్రిటిష్ సైనికులకు మ్యూసునదికి పశ్చిమభాగమున జర్మనీ వారునాకిరి. సైనికుల ప్రవృత్తి సందర్శనయము. స్వభావజాతి నుగునిబ్బుముతో వారు శత్రువుల నెదిర్చిరి. ఈ ప్రదేశములో నున్న ఫ్రెంచివైస్రయ రెండుపటాలములవారి మీదికి పడచెను. వీరిమీద నిప్పులన్నను గురిపింపబడెను. కాని సైనికులు చిలింపలేదు. దీనికి ప్రతిగ జర్మనీవారి ప్రయత్నముగారెవరినొకరికి. ఫ్రెంచివారు చివరకు వెనుకబోవలసినవా పీడ్సీ. ఫ్రెంచి చాలమంది, అందునను ప్రయత్నముగారెవరినొకరికి. వారెక్కువమంది నష్టమైరి. అని Ar R. ad, Madras. చున్నారు.

నామ.

సేమాయనది వైపుకుబోవుట.

మ్యూన్సిపలికి తూర్పుభాగమున బ్రిటిషు సైన్యములనుండుట నడచిరి. అయితే భూమి సరిగనుండకపోవుటచే మిక్కిలికష్టము కలిగినది. ఈ ప్రాంతములనున్న యర్రాగ్య సహాయములందుండి విరోధులు విడువక పిరికెబడి చాలవరకు పోరాడమీద వీరు సహాయుని వైపునకు వెళుకపోవలసిందైనది. బ్రిటిషుగట్ట పుడకములకు సప్తముకలుగలేద కొన్నిరోజులవరకు మనశ్చిరం గులు శత్రువుల ఫిరంగులకుంకే పేలైనవిగ నున్నవి. విరోధ లుమీద బడకుండ ఫ్రెంచి సైన్యము గాపాడుకొనుచుండును. సమయము తిట్టించినపుడు విరోధులమీదికి వెడలును అని ఫ్రెంచివారు ప్రకటించినారు.

అల్లీరియా సైనికుల పరాక్రమము

అల్లీరియా సైనికులు తుపాకి మెంజలతో యుద్ధముజేసి ప్రభావితంగాంచిరి మిక్కిలయిన సైన్యములను నిప్పలవర్షము గురి నించుచున్న వారు 800 మిక్కిలయిన ముందుకు నడచిరి.

ఫ్రెంచి సేనలు

ఫ్రెంచి సేనలు కడలుటకు నిన్న ప్రారంభించినవనియు, జర్మనులడ్డము వచ్చుచున్నను, ముందుకు పోవుచున్నవనియు ఫ్రెంచి అధికారులు తెలియజేయుచున్నారు.

జర్మనులకు సప్తముకలుగుట.

ఫ్రెంచివారి అల్లీరియా సేనలకును, జర్మనులకును, యుద్ధముజరిగి జర్మను సేనకు చాల నష్టము కలిగినది.

బెల్జియము.

బెల్జియం సైనికులు జర్మనీవారిని దరుముట.

లండను ఆగస్టు 26 — బెల్జియంవారిసేన ఆంగ్లేయు నుండి ఆకస్మికముగ విరోధులమీద ఒడి మూడు పటాలముల వారిని పేలెను. ప్రాంతములనుండి విల్వార్డి వైపునకు పదివైళ్ల దూరమువరకు తరిమెనని బెల్జియందొరతమువారు ప్రకటించిరి.

రష్యా.

రష్యా సేనలు.

రష్యా సైనికులు శత్రువులకు హానికలుగ జేయుచున్నారు జర్మనీవారు వెనకకు తిరుగుట.

తూర్పు ప్రష్యా సరిహద్దులలో నున్న జర్మనీవారి సేన బహుతొందరతో వెనుకకు మరలి కొయినగుట్టబర్గ దుర్గమువద్ద జేరియున్నది.

జర్మనీవారు నీడెకో బర్గనుండున్నారు

నీడెకో బర్గనుండులి యుత్తరప్రదేశములోనున్న కోటలను జర్మనీవారు మూడుపటాలముల వారు స్వాధీనపరచుకొని యున్నారు.

జర్మనీవారు పారిపోయిరి

జర్మనీవారి యెడమచేతివైపున రష్యావారు వారిని ముట్ట దించి వైబడిరి లమఫిరంగులను విడిచి జర్మనీవారు పారిపోయిరి.

స్కూటారి

విదేశ సైనికులు వెడలిపోవుట

స్కూటారి నుండి విదేశీయుల యుద్ధపటాలములన్నియు వెడలిపోయినవి.

మదరాసు యుద్ధ నిధి.

జమీదారుల విరాళములు.

ఇండియానుండి యుద్ధమునకువెళ్లిన సైనికుల కుటుంబములకు సాహాయ్యము చేయుటకును, ఆహారపదార్థముల ధరలు పెరిగినందున అన్నము లేక వాధపగు నిరుపేదలకు సాహాయ్యము చేయుటకును, వ్యాపారము పడిపోయినందున, ఉద్యోగములపోయి ఆకస్థపడుచున్నవారికి సాహాయ్యము చేయుటకును వైస్రాయిగారు ఒకనిధిని ఏర్పరచియున్నారు ఇప్పుడు మదరాసు గవర్నరుగారు వైస్రాయిగారి ఆశుపతిమీద ఇంకొక ఫండును స్థాపించినారు. ఈ ఫండు యుద్ధముచేయుచున్న సైనికులకు మంచుగుట్టములను బంపుటకును, దెబ్బలు లగిలిన సైనికులకు వైద్యోపచారము చేయుటకు ఆసుపత్రి సహాయము స్త్రీమరుతపంపుటకును, వినియోగించబడును ఈ ఫండును వెంకటాద్రివిధమున వినియోగించుటకు మిలిటరీ అధియము వియ్యక్తచేసినారు మదరాసునిధిని వైస్రాయి సమ దేశమున కింతలే గుపక్షమున, మ 5 శత ర ప ను ల కు ప్రాధమికవిద్య కా పు న వచ్చు న ఈ ఫం డు కు

వెంటనే చందాలు పంపుట మంచిది. ఈ ఫండు ఈ వైస్రాయి ఏపనికి వినియోగించ వలయునో, దీనిమొత్తమునుబట్టి నిష్కరింప బడన మొదటిగలగు చందావారులు ఈఫండుకు ఇదివరకే 8 1/2 లక్షలరూపాయల నిచ్చియున్నారు. ఫండు ఇప్పుటికి మొత్తము 11 లక్షలైనది కొద్దిమొనను, కొనైనను స్వీకరింపబడును ఈఫండుకు సంబంధించి వెల్లొండుప్రభి “క్రిటిలిటీ” అను పేరువై నొక సంఘమును స్థాపించినది యుద్ధముచేయుచున్న సైనికుల దుస్తులకు పనివచ్చు గడ్డలకు బొమ్మలకు, యుద్ధభూమిలో నున్న సైనికులకు పనికి వచ్చు ఇతర వస్తువులను, మదరాసు రాజధాని లోని శ్రీలు వెల్లొండు ప్రభిగారు స్థాపించిన డిపోటు పంపవచ్చును డిపోటు చేసినవస్తువులపట్టి పుత్రికలమాలమున ప్రచురింపబడును. ఈవస్తువులు బాగైతగా యుద్ధభూమికిపంపబడును చందాలను గారి, వస్తువులనుగారి పంపదలచువారు “మదరాసు గవర్నరుగారి మకాములోనున్న మదరాసు యుద్ధనిధి కౌన్సిలరీగారు” అను చిరునామాకు పంపవలెను ఈనిధికి ఇదివరకు ఇచ్చినవారి కేర్లు, వారు ఇచ్చిన మొత్తము దెబ్బు ఈక్రింద చూపబడినది — తిరువాన్కూరు మహారాజుగారు ఒకలక్ష రూపాయలు, కొచ్చిరు మహారాజుగారు లక్ష, బొబ్బిలి మహారాజుగారు లక్ష, వేంకటగిరి మహారాజుగారు మూడులక్షలు, విజయ నగరము మహారాజుగారు 3 లక్షల 50 వేలు, సిరాపురము రాజుగారు లక్ష, రామనాథ రాజుగారు 20 వేలు, ధారా కోటరాజుగారు 1 వేలు పల్నాకిమిడి జమీదారుగారు 50 వేలు, తేలప్రోలు జమీదారుగారు 20 వేలు, కపిశేష్యరపురము జమీదారుగారు 10 వేలు

విరోపాయుద్ధము.

పోర్టు సెడ్ లో జరిగిన సంగతులు

బొంబాయి ఆగస్టు 26 — ఇంగ్లండు జర్మనీ మీదను, జర్మనీ ఇంగ్లండు మీదను యుద్ధము ప్రకటించినవార్త తెలిసి నప్పుడు ఈజిప్టు దేశములోని శత్రు పట్టణముగు పోర్టు సెడ్ లో ఈక్రింది సంగతులు జరిగినవని, పోర్టు సెడ్ నుండి బొంబాయికి వచ్చిన ఒకరు బొంబాయిలోని లైన్సు ఆఫ్ ఇండియా పత్రిక ప్రతి నిధికి చెప్పిరి — ఆగస్టు ఒకటవ తారీఖున బొంబాయి లో బయలు దేరిన అస్త్రియను లయాడ్ కంపెనీ వారిస్టీమరు “మేరియన్ బాడ్” ఇంగ్లండు జర్మనీలకు యుద్ధము ప్రకటించిన తరువాత పోర్టు సెడ్ కు చేరినది కాబట్టి ఈ స్టీమరులో యూరోపుకు వెళ్ళుచున్న ప్రయాణికులందరును దింపి వేయబడిరి దింపవేయబడిన ప్రయాణికులు కొందరు పిండూ ఒకంపెనీ స్టీమరుపై వెళ్ళి వెంటనే వెళ్ళిపోయిరి మిగిలినవారు బొంబాయినుండి ఇంగ్లాండుకు పోవుస్టీమరులకొరకు ఎదురు చూచుచుండిరి ఎట్లానైతేనేమి మిగిలిన ప్రయాణికులు కూడ ఇతరస్టీమరుపై వెళ్ళిపోర్టు సెడ్ కు వదిలివెళ్ళిరి ఈజిప్టు దేశముయొక్క పలుభాగములనుండి 800 మంది జర్మనుదేశీయులు స్వదేశముకు వెళ్ళవలయునని పోర్టు సెడ్ కు చేరియుండిరి వీరందరును స్వదేశమునకు వెళ్ళుటకు “మేరియన్ బాడ్” స్టీమరులో ఎక్కిరి (ఈ స్టీమరును ఇంగ్లీషువారు పట్టుకొన్నారని తరువాత తెలిసినది), యుద్ధము ప్రకటించబడినప్పుడు పోర్టు సెడ్ లో నాలుగుజర్మను స్టీమరులుండెను పోర్టు సెడ్ లోనున్న బ్రిటిషు సైనికాధికారులు, అక్కడనున్న జర్మనుస్టీమరులలో దొరబడి, వానిలో అనుర్భవడియున్న తీగలేని తంతి వార్తలయంత్రములను, ఇంజనులను ధ్వంసముచేసి ఆ నాలుగు స్టీమరులను తమ అధీనముచేసికొనిరి అప్పుడక్కడ నాలుగు ఫ్రెంచిస్టీమరులుకూడ ఉండెను ఈస్టీమరుపై ఇతరదేశముల నుండి యుద్ధసమయమున, మాతృదేశమునకు వెళ్ళుచున్న 8000 మంది ఫ్రెంచివారు ఎక్కి స్వదేశమునకువెళ్ళిరి ఈ ఫ్రెంచి వారి ఆకందముగ మేరలేద వారితోపాటు ఇంగ్లీషువారు కూడ సంతోషధ్వాంసములు సల్పిరి ఈజిప్టులో అనేక జాతుల వారు నివసింపుచున్నను, యుద్ధవార్తలవలన దేశములో గలవారు జరుగలేదు

బ్రిటిషు ఇండియనులు.

ఒకరు తూర్పుఆఫ్రికాలో నివసింపుచున్న బ్రిటిషు ఇండియనులను కొందరిని ఎక్కించుకొని బ్రిటిషు తూర్పుఆఫ్రికానుండి ఒకస్టీమరువచ్చినది ఇంగ్లండు జర్మనీలకు యుద్ధము ప్రారంభవైనప్పుడు, జర్మను తూర్పు ఆఫ్రికాలోనున్న తమను జర్మనీవారు గానావాగ్లు వెట్టివారని వీరు చెప్పినారు

జర్మనీవారి క్రొర్యములు

బ్రిటిషు ఇండియనులు

బొంబాయి ఆగస్టు 26 — బొంబాయి నగరమునందలి “లైన్సు ఆఫ్ ఇండియా” పత్రికకు బొంబాయినుండి ఒకరటు

వాసిరి — ఈయుద్ధసమయములో జరుగచున్న కొన్నికొన్ని సంగతులనుబట్టి జర్మనీవారెట్టివారో? ఇంగ్లీషువారెట్టివారో? ఫ్రెంచివారెట్టివారో? యుద్ధములో సంబంధముగల ఇతరజాతులవారు ఎట్టివారో తెలియుచున్నది ఈయుద్ధ సమయములో ఇండియా ప్రజలమగు మనకు ఏవిధముగు ఇబ్బందులకులగు లేదు మహాదారులును, న్యాయశిలురును, దయాస్పూర్తులును ఆగు బ్రిటిషు దొరలపాలమునందు ఉండుటయే ఇందుకు కారణము. ఎట్టియిబ్బందులును లేకపోయిగ జివించుచున్నందుకు బ్రిటిషు ప్రభువులకు మనము సమస్కరింపవలయును హిందూ దేశములోను, ఇతర బ్రిటిషుదేశములలోను, నివసింపుచున్న జర్మనీ వారిని బ్రిటిషు దొరతమువారు మర్యాదగాన, ఎట్టి ఇబ్బందులు కలుగజేయకుండగను, జూచుచున్నారు కాని తమ రాజ్యములోనున్న ఇతర దేశీయులను జర్మనువారు ఎట్లు చూచుచున్నారో గమనింపుడు! జర్మను తూర్పు ఆఫ్రికాలో వేలరరబడి, భారతీయులు గలరు వీరిని జర్మనీవారు అనేక విధముల వాధించుచున్నారని బొంబాయికి ఉత్తరాలవచ్చినవి. జర్మనీవారు భారతీయుల సర్వస్వమును లాగికొని కట్టుగడ్డలతో, దేశమునుండి వెళ్ళగొట్టుచున్నారు భారతీయులందరును చేతిలో దమ్మిడి లేక అల్లాడుచున్నారు. చెమటగార్చి, జర్మను దేశీయులగు తమ యజమానులను భాగ్యవంతులను చేసిన భారతీయులు ఆ యజమానులకు, ఆ ఇండ్లు వాక్లను వదిలి ఎప్పుడు ప్రాణములతో బయటపడగలమా? భగవంతుడా! అని ఎదురుచూచుచున్నారు ఈ యుద్ధసమయములో జర్మను తూర్పు ఆఫ్రికాలో శైలిలుగ పట్టుకొనిన శత్రు దేశీయులను జర్మనీవారు ఒప్పుకూరముగ జూచుచున్నారు. వైన చెప్పినన్ని క్రొర్యములు జరుగలేదనుకొన్నను, మన సోదరులు పడుచున్న భాధలకు మనకు దుఃఖము కలుగకపోదు పుత్రికాధిపా! ఇక ఒక్కమాపైనను వ్రాయజాలను. కనుల వెంట నీరు కారుచున్నది దుఃఖమువలనకాదు పంచమజ్వాల సార్వభౌముని చల్లని ప్రభుత్వముక్రింద హాయిగాను, శాంతిముగాను, ఉంచినందుకు భగవంతునియెడ కృతజ్ఞతా సూచకములగు కన్నీటిని కార్చుచున్నాను.

సంగ్రామ భారతీయ సహాయనిధి.

కలకత్తా ఆగస్టు 26 — ఈనిధికి చెన్న పట్టణములో 11 లక్షల రిఫి వేలు, బొంబాయిలో 6 కి లక్షలు, బంగాళములో 71 వేలును వచ్చినది. ఇదిగాక బంగాళము వారిరువది లక్షలవార సంయలను సప్లయ చేయుటకై ఆయిదారు లక్షలు వనాలు చేయుచున్నారు

శ్రీల కాఖలు

ఈ నిధికి బంగాళము, బొంబాయి, చెన్న పట్టణములలో శ్రీలు ప్రత్యేకము కాఖలను స్థాపించిరి. ఈసందర్భమున శ్రీ లెంతయో యుత్సాహమును కనుపరచుచున్నారు చెన్న పట్టణములోన, బంగాళములోను దీనిని ప్రారంభించుచు జరిగినసభలకు వాలిగు దొరసానిగారును కార్మికేలు దొరసానిగారును అగ్రాసనాధిపత్యమును వహించిరి బొంబాయి శ్రీ లందరు చాల నుత్సాహముతో పనిచేయుచున్నారు.

దక్షిణహిందూస్థానము.

ఇ. ఎం. ఫిలిప్పగారి మరణము.

కొట్టయము ఆగస్టు 26 — మాచ నుకారాయిలో సిరియను పెట్రోలిటీనుకు కార్యదర్శిగనుండి పనిచాలించుకొనిన ఇ ఎం ఫిలిప్పగారు నిన్నయిక్కడ మృతిజెందిరి సిరియను చర్చివిషయమై పనిచేసిన రోజులలో వీరు క్రిత శేషులయిన జోనథన్ మోసాని నియసు పెట్రోలిటీ పాలిటనుగారికి కడిభుజమువలె నుండిరి వీరు జనుల మూఢభావములను, అజ్ఞానమును నశించుటకుపాటుపడిరి సిరి యనలచే నెలకొల్పబడిన వందలకొలది పాతకాలల యభివృద్ధికంతయు వీరే కారకులు వీరు దేశభాషాప్రతికలకు వ్రాసిన వ్యాసములను ప్రజలుత్సాహముతో చదివెడువారు వీరే వ్యాసములు ప్రాచుర్యము వడసినవి వీరు మాలంకార ఎవవాకా యను మళయాళమాస పత్రికను కొట్టయములో స్థాపించిరి వీరు దీనికి సంపాదకులుగ నుండినప్పుడు విశేష ప్రచారము గాంచినది వీరికి అపారవయిన ఆంగ్లేయ భాషా జ్ఞానముకలరు ఎన్నియో విషయములలో సంఘమువారు వీరి యభిప్రాయములను, గల హాలను అడిగి తెలిసికొను చుండిరి వీరెన్నియోజూ యింటు స్థాకు కంపెనీలకు డైరెక్టరుగ నుండిరి వీరికి నేటిప్రాతఃకాలమున అంకశ్రీయలు జరిగినవి క్రిస్టియనులనేకలు వచ్చి యుండిరి. వీరిమరణమువలన సిరియను సంఘమునకెంతయో నష్టము కలిగినది వీరివయస్సు 50 సంవత్సరములు.

దేశీయ తంత్రీ వార్తలు.

కలకత్తా

బంగాళా మహమ్మదీయులు.

గ్రాండువజీరు తంత్రీవార్త పంపుట.

కలకత్తా ఆగస్టు 26:—ఈ క్రింది తంత్రీవార్తను బంగాళా మహమ్మదీయ ప్రముఖులు ముప్పది యిద్దరి సంతకములతో కానిస్టేబుల్ నో పీలు లోని గ్రాండువజీరు గారికి పంపించిరి:— తురుష్కలు యుద్ధమునకు దిగక తటస్థముగ నుండి నందునకును, తురుష్కల కేభంగపాటు కలుగదని ఆండ్లాయలు అధ్యయ మిచ్చినందునకును బంగాళామహమ్మదీయ ప్రతినిధులు తురుష్క చక్రవర్తిగారిని సభింపించుచున్నారు. హిందూదేశములోని మహమ్మదీయులు తురుష్క చక్రవర్తిగారియందు భక్తిగలవారయి ఆండ్లాయలపట్ల రాజభక్తి పరాయణులుగ నుండురు. ఇట్లు చేయుట మాప్రథమ కర్తవ్యము. ఆండ్లాయలకును దురుష్కలకును విరోధ భావముదయించిన యెడల మాకెంతయో విచారముగ నుండును.

బంగాళా మహమ్మదీయుల సభ.

నుజు అలీఖానుగారి యాజమాన్యము క్రింద, మానసియులగు నవాబు నవాబలీ ఖానుగారి యింట్లో జరిగిన సభయందట్లు తీర్మానించ బడినది:— బంగాళా మహమ్మదీయ సంఘము వారి యాజమాన్యము క్రింద జరిగిన సభలో తురుష్కలు యుద్ధమునకు దిగక తటస్థముగ నుండుచు తెలియజేసినందునకును, తురుష్కల కేభంగపాటు కలుగదని ఆండ్లాయలు తెలియజేసి నందునకును, చక్రవర్తిగారిని యభిసంధించుచు కొందరు మహమ్మదీయులు తెలియజేసిన దానికంగీకరించి ఆండ్లాయలకును, తురుష్కలకును, మిత్రభావము వర్ధిల్లుటకు ప్రార్థించు చున్నాము. ఈ తీర్మానము మాల్దీవజ ముద్దనఅహమదుగారి వలన యుపపాదించబడి మానసియులగు మాల్దీపాజులహతు గారివలన సెకండుచేయబడి, మాల్దీ అక్రముఖాను, మాల్దీయుజివన రహమానుగార్లవలన బలపరుపబడినది.

వైద్యయద్యోగులు.

అలహాబాదు ఆగస్టు 26:— వైద్య యద్యోగులకు మక్రపుజ్వరమునుగురించి బోధించుటకై కొన్ని క్లాసులు డిల్లీలో కడచిన సంవత్సరము యేర్పాటు చేయబడినవి. వీనిని మరియొక సంవత్సరము వరకు నుంచుటకు దొరతనము వారంగీకరించిరి.

బొంబాయి.

సంగ్రామ భారతీయ సహాయనిధి.

బొంబాయి శ్రీలు చేయుచున్న పని.

బొంబాయి ఆగస్టు 26:— ఈ నిధి సందర్భములో చేయబడు చున్న పను లనుకూలముగ జరుగుచున్నవి. కెల్లింగుడను ప్రభియ యాజమాన్యము క్రింద దీనికి శ్రీ లాకశాఖను స్థాపించిరి. యుద్ధము చేయుచున్న వైనికులకును, దెబ్బలు తగిలి వైద్యశాలలో నున్నవారికిని దుస్తులు కట్టి యిచ్చు మున్నగు సౌకర్యములను వీరు చేయుదురు. దుస్తులను కట్టి యిచ్చువారి కీకమ్మిటీవారు గుడ్డలను కత్తిరించి యిచ్చెదరు. బొంబాయిలో దిస్తులను కట్టి అమ్మువారు గుడ్డలు కత్తిరించు వారిని సస్లుంచేసినను, కట్టుపని చేయువారికి కావలసినంత మంది కత్తిరించువారు లేకున్నారు. కాగితముమీద కత్తిరించిన నమానాలనుచూచి కట్టుపనిచేయువారే కత్తిరించుచున్నారు. గుడ్డలు కత్తిరించు పని తెలిసిన శ్రీలను వీరికి సహాయము చేయుటకు కోరుచున్నారు. వీరింద రెంతయో నుత్సాహముతో పనిచేయుచున్నట్లు సంగతులు తెలియుచున్నది. ఒక శ్రీ తన స్నేహితురాండ్రతో 2, వేలలాగులకు గుడ్డను కత్తిరించి యిచ్చెదననియు, గుడ్డను పంపించవలసినదనియు కోరినది. తనకుమార్తె క్రొత్తదుస్తులనుగాని 30 రూపాయలనుగాని యియ్యదలచినదని ఇంకొకరు తెలియపరిచిరి. ఈసామ్య కమ్మిటీవారికి పంపిజేయబడినది.

బొంబాయిశాఖ.

ఇక్కడి సంగ్రామభారతీయ సహాయనిధికి రిఫ్తీ లక్షల రూపాయలు వచ్చినవి.

బర్మా

బర్మాదేశీయులరాజభక్తి.

రంగూను, ఆగస్టు 26:—బర్మాదేశీయులు తమ రాజభక్తిని గురించియు, దొరతనమువారికి సహాయము చేయుదు

మనియు రాజప్రతినిధి గారికి తెలియజేసిరి. ఇందునకు రాజప్రతినిధి వందనము లర్పించుచున్నారని ప్రయివేటు కార్యదర్శిగారు మానసియులగు యునుయతుగారి కితంతివార్తను పంపిరి.

“వార్షికుమైగు” ఓడ.

లండనుచేరుట.

రంగూను ఆగస్టు 26:— బిల్వీ కంపెనీవారి వార్షికుమైగు అను స్టీమరు రంగూనునుండి ప్రయాణముచేయుచు 12వ తేదీని బోర్టుసెయిడునుండి బయలుదేరినది. దీనిబాద యిదివరకు తెలియనందున యిక్కడ కొంత యలజడి కలిగినది. నేడు లండను సురక్షితముగ చేరినది.

చీఫ్ కోర్టు అడ్మిషనలు బడ్జెట్.

రంగూను ఆగస్టు 26:—ఇక్కడ చీఫ్ కోర్టుకు అడ్మిషనలు బడ్జెట్ యొకరిని నియమించుటకై ఇండియా దొరతనము వారి ద్వారా హిందూదేశవ్యవహార కార్యదర్శిగారికి దరఖాస్తు చేయబడినది.

నరదనవృత్తము.

రంగూను ఆగస్టు 26:—ఇటీవల వచ్చిన వరదల వలన పెగులూ 60 వేల యెకరములలోను, అమహాచెర్వు జిల్లాలో 10 వేల యెకరములలోను పంటలకు నష్టముకలిగినది.

సిమాన్.

పార్థివచేయుట కేర్పాటులు జరుగుట.

సిమాన్ ఆగస్టు 26:— యుద్ధములో నాండ్లాయలకు జయము కలుగుటకై హిందూదేశమంతటను పార్థివసలచేయు నిమిత్త మేర్పాటులు జరుగుచున్నవి. ఇందునిమిత్తము సెప్టెంబరు 6వ తేదీ యేర్పాటు చేయబడినది. క్రైస్తవదేవాలయము లన్నిటిలోను నాడు పార్థివసలు జరుగును. హిందువులు, మహమ్మదీయులు, పార్సీలుకూడ పార్థివసలు సలుపుదురని యనుకొనుచున్నారు.

లాహోరు

లాహోరు మహాసభ.

లాహోరు ఆగస్టు 26:— కడచిన సాయంకాలము పురమండరమున జరిగిన సభలో సంగ్రామ భారతీయ సహాయ నిధికి 86 వేల రూపాయలు చందా యైనదని తెలియజేయబడినది. సభ కనేకులు విచ్చేసిరి. నార్తువెస్టరను రైలునేకు ఏజెంటుగ నున్న కర్నలు సి. ఎకోనెగా రగ్రాసనాధిపత్యము వహించిరి. సంగ్రామ భారతీయ సహాయనిధికి చందా వసూలుచేయు నిమిత్తము పంజాబు చీఫ్ కోర్టు ముఖ్యన్యాయాధిపతి సర్ ఆల్ ఫ్రెడుకినుసింగుటనుగారి యాధిపత్యము క్రింద కొక కమిటీ యేర్పాటుచేయబడినది. యుద్ధములో నాండ్లాయలకు జయముకలుగుటకై ప్రార్థించుటకు తీర్మానించబడినది.

ఆప్రియా 70 వేలసేనను సిద్ధముచేయుట.

లండను ఆగస్టు 26:— ఆప్రియావారు ఇటీవల సరిహద్దులలో 70 వేలమంది వైనికులను, యుద్ధమునకు సిద్ధముచేయుచున్నారు.

జర్మనులు బొంబాయిచేయుట.

లండను ఆగస్టు 26:—ఆక్టబర్ 2న జర్మనీవారు జెన్స్ కొ అను కొక నాయువిమానమునుండి 8 బొంబాయివేసిరి. ఇందు ఒకటి రాజసౌధమునకు పడినది.

జర్మనీవారులను తరుముట.

లండను ఆగస్టు 26:— స్టాన్లెడ్లరను ఇంగ్లీషు యుద్ధము నానగోడెక్, ప్రెస్టాయను జర్మను యుద్ధనావలను రెండుకోజాలు రాత్రింబగళ్లు తలమినది. గ్లీస్టెరునుండి కాల్చిన ఫిరంగి వలన ప్రెస్టాయుక్కు పొగగొట్టము సగము విరిగిపోయినది. ఇంకొక ఫిరంగిదెబ్బరలన ప్రెస్టాయుక్కు ఫిరంగి పగిలి పోయినది. ప్రెస్టాయుండి వరుసగా ముప్పై ఫిరంగులు కాల్చబడినవి. కాని రెండుమట్టుకు గ్లీస్టెరులోని బోట్లకు తగిలినవి.

కథ మా రి

దగ్గు శ్వాసకోశములందు బలహీనతవలన ఏర్పడును. ఇది అనేకవిధములు. 1. శైత్యము వలన ఏర్పడుదగ్గు, 2. శీతకాలమునప్రబలించు దగ్గు, 3. శ్వాసకోశముల నూత్ననాళములందు ఏర్పడుదగ్గు, 4. ఉబ్బసము, 5. న్యయదగ్గు. దగ్గుకునేలించవలసిన మందు దగ్గువిధమునుబట్టియుండును. శ్వాస విల్లి కూతలు ఎగిరొప్పు ఆయానము మొదలగు కఫరోగములు శ్వాసకోశముల నూత్ననాళములయందు ఏర్పడు బొగ్గుపులునువాయువు త్వరలో ప్రాణవా యువునకు మారనందున కలుగును. కఫరోగములు మేహకారకమునబుట్టి శరీరమున బలహీనత యేర్పడినకొలది వృద్ధిజెందును. దగ్గుగ ప్రతివారు దీనిని వెంటనుంచుకొనుటమంచిది.

నీసా 1-కి రూ. 1-0-0.

అమృతాంజనము డిప్లో, 108, ఫ్రేరికోడ్డు, బొంబాయి. 9, జహంగీరు వీధి, మదరాసు.

Calcutta.

RAISING OF PRICES.

Despite Preventive Measures.

CALCUTTA, August 27.—In spite of the measures adopted by the authorities to prevent the traders from artificially raising the prices of foodstuffs, it is reported that attempts are being made to create a corner in grain and other foodstuffs. In Calcutta there are indications of a shortage of grain and fodder. In other directions also supplies are being artificially limited by traders in order to raise the prices later on.

UNDER PRETENCE OF WAR FUND.

Collection of Rice by Chowkidars.

It is reported that in some villages in the interior Chowkidars are collecting rice, ostensibly a contribution of the villages to war fund. It is also said that Chowkidar of a village has proclaimed by beat of drum that villagers must keep separate a handful of rice every time they cook food as their contribution to war fund to be collected weekly by Chowkidars. The attention of Magistrates has been drawn to it who are taking action to stop this proceeding.

A Bill to Protect Cultivators.

Against Money Lenders.

BOMBAY, August 27.—The Bombay Government have published the draft of a Bill for the protection of cultivators in their dealing with moneylenders. The Bill is intended to take place of the Deccan Agriculturists' Relief Act, which has been recently extended to the whole presidency and the working of which was the subject of enquiry by a Commissioner. The draft Bill now published, on which opinions are invited, is based on the suggestions of the commission.

Bombay.

PROVINCIAL WAR RELIEF FUND.

Nearly Eight Lakhs and Six Thousand.

BOMBAY, August 27.—His Highness the Chief of Bhore has contributed one lakhs to the Bombay Presidency War Relief Fund which now totals nearly eight lakhs and six thousand.

Other Funds.

Besides the Bombay Presidency War Relief Fund and its womens branch doing good work in the direction of helping the soldiers on the front the people of the Bombay Presidency the St. John's Ambulance Association war gift depot, opened two days ago, has already despatched to front several cases of gifts for use of ambulances and other cases are rapidly filling.

Obituary.

LUCKNOW, August 27.—Sudden death took place last evening of the Hon'ble Sri Ram Rai Bahadur. He was presiding at a meeting here of the Kyastha Pathshala for the purpose of raising funds for the Pathshala at Allahabad. Shortly after delivering his speech he was taken ill. He went on side the hall where he fainted and expired within ten minutes, death being due to heartfailure. His remains have been conveyed to Ajothha for cremation. The Courts have closed out of respect to his memory.

THE AUSTRALIAN CONTINGENTS.

Two Orient Steamers Requisitioned.

COLOMBO, August 26.—It is understood that the Orient Company's steamers "Orvieto" and "Orontes" have been requisitioned by the Australian Government.

A CAPTURED GERMAN STEAMER.

Cargo of Rice to be Sold.

The cargo of rice captured on the "Trik" వరకు రావలసిందే. The Prize Court yesterday to be sold.

Short Telegraph.

ALLAHABAD, August 26.—Govt sanctioned the continuation of R. Road, Madras. malaria classes for medical offi.

DAMAGE BY FLOOD recent floods are estir division and 10,000 in

వృత్తాంత లేఖలు

బెజవాడ వార్తలు.

గుంటూరు వెంకట్రావు పంతులుగారి మరణము.

బెజవాడ ఆగష్టు 28:—గత క్రాంతి బహుళ 13 బుధ వారం సాయంకాలము సుమారు 5 ఘంటలకు శ్రీ గూడూరు వెంకట్రావు పంతులుగారు విజయభవనము అను తమ స్వగృహమున పలోకగతులయిన తెలియజేయ నెంతయుఁ చింతిల్లుచున్నాను.

వీరు హేమశంకరాచార్య సంవత్సర (1887 సం॥) క్రాంతి కు 2 గురువారం రోజున గోదావరీతీర్థస్థిలో పోలవరము గ్రామమున జన్మించి. 1858 సంవత్సరమున బెజవాడలో క్యాపి యింగ్లీషు గుమాస్తా ఉద్యోగమున రు. 8-0-0 ఎనిమిది రూపాయల మాసవేతనముతో ప్రవేశించి అత్యధిక స్వయంకృషి చేతన, బుద్ధివశలతోచేతన, న్యాయపథాను వర్తనముచేతన, దొరతనమువారి మెప్పువడసి డి. పి. డబ్ల్యు. కాఖయందు అసిస్టాంటు యింజనీరు పదవినుండి, తుదకు 1896 సంవత్సరమున సంవత్సరమున దొరతనము వారివలన నుపకార వేతనము బడసిరి.

ఉద్యోగమునుండి నిష్క్రమించిన వెనుకగూడ నూతన నిర్మాణములు మొదలగు ఇంజనీరింగు విషయముల గూర్చి వీరితో సంప్రదింపులు జరుగుచు వచ్చినదన సంకతియే ఇంజనీరింగు విద్యయందు వీరి బుద్ధివశలతోచు దొరతనపు టుద్యోగి యులకు గల అధిక గౌరవమును నూచించుచున్నది. స్వయం కృషి చేతన, నియంతక మార్గాను సరణము చేతన మనుజులు యెంత బ్రౌన్ల త్వమును నొందవచ్చునన్న దానికీ, వీరి ఉద్యోగ జీవనమే ప్రబలిని దర్శనము. వీరిమనోపటుత్వ మద్భుతము. మతవిచారణాసక్తి అధికము. గడియారమయినను కాలనూచన యందు ఒక్కనిమిషము హెచ్చుతగ్గు కావచ్చును గాని కాల క్రమాను సార కార్యములను నందు వీరు ఒక్క ఘడియ యైనను సాధారణముగ పొరబడి యుండరనుట అతిశయోక్తి కాదని చెప్పవచ్చును. ఈ గణమునందును, గృహనిర్మాణకావ్యాపిణ్యమునందును వీరు ముఖ్యముగా మార్గ దర్శకులుగా నెంచబడ వలయునని ధృఢముగ వక్కాణింప నగును. స్వసంఘము సంఘము, బీద బంధుకుటుంబములందును, విద్యార్థి విషయముల వీరి వలన సహాయమునందిన వారు పలువురు గలరు. శ్రీ వైష్ణవ సాంప్రదాయము వారగుటచే కృష్ణవేదీసమీపమున రామానుజ మూటును పేర వైష్ణవబాట సారలకు వక స్వత్రము నిర్మించి, అట్టి పథికలకు వంటచేసికొనుటకు, సౌకర్యములు గూడ యేర్పాటుచేసియున్నారు.

వీరు విశ్వవిద్యవంతులే కాక ఒహుసంతాన యుతులు అయినను దైవభుటనచేత వీరుకీర్తితేజస్సులగు సరికీరికిసహృద్య చారిణియు, ఇద్దరు కుమారులు, మువ్వకు కొమార్తెలును, మనసులు మనమరాండ్రును గలరు.

రేపల్లె వార్తలు.

(ఒక విలేఖను యొద్దనుండి)

కాలమాసము.

రేపల్లె ఆగష్టు 20:—క్షయ కొద్దిగో గొప్పగో కురియుచు నెయున్నది. దోమవాధ బాధిగాయున్నది.

వరదలు.

మా గ్రామమునందును బ్రాహ్మణులలోను, వైశ్యులలోను ప్రముఖులు రూ 200 చందాలువేసి బియ్యము వగయి రాలనగొని కొల్లూరికి పంపిరి. ఈ విషయములో మ-రా-శ్రీ హైమవతీశం పంతులుగారు చాల శ్రద్ధపుచ్చుకొనిరి. వీరి సహాయము లేనిచో యీ గ్రామములో యిట్టి చందాలు దుష్టము. విద్యావిషయములు.

మా తాలూకాకు సహి అసిస్టెంటు ఇన్స్పెక్టరుగారగు శ్రీయత సి. యజ్ఞ. మూర్తిరావు డి.వి.యల్.టి. గారిని నర్నా పురమునకు ఒడలాయించుచున్నది. వీరి స్థలమున మ-రా-శ్రీ వల్లారి సా సింహారావుగారు వచ్చిరి.

రామకృష్ణ పురమండలము.

ఈ క్షణము యిడవల పునరుద్ధరణము చేయబడినది.మంచి సిలిలోన్నది. దీనికి యంతయు సబురిజస్ట్రారుగారు కారణ యను విచుచ్చుచు. యూనియన్. పాధమికవిద్య కా శ్రద్ధసంఘము మంచిసిలిలో నున్నది. అయినదని లెలస్తాయున్నది. నామి కు మంచివాడు అయినవారు దొర కలుగూడ మనవ్యమాత్రులే

కాబట్టి వారికి మనస్సుయొక్కైన వారిని నియమించుటకు శిశు రను చేయుదురు. ఈ పంచాయితీకి ఎన్నుకొను అధికారస్వతంత్రము త్వరలో ఇత్య దొరతనమువారిని కోరవలెను. గాని యూనియనును ప్రతిమేనును ఆక్షేపించి లాభములేదు.

పాఠశాల.

ఈ పాఠశాలకు ప్రధానోపాధ్యాయులుగా నుండిన బ్రహ్మశ్రీ నోరి వేంకటేశ్వర్లుగారు డి. పి. పరీక్షలో కృతార్థులైరి. వీరిని కల్రియందుకు స్కూలనకు చిరకాలమునకు లభించిన భాగ్యముగాని వేరుగాదు. వీరు సమర్థులును, అనుభవజ్ఞులు గనుక వీరి యాజమాన్యముక్రింద పాఠశాల కడు అభివృద్ధిపొంద గలదనుటకు సందియములేదు.

జూబులు

రాజమండ్రి తాలూకా బోర్డువారికొక విన్నపము.

అయ్యా,

రాజోలుతాలూకాలో గంటి పెదపూడి అను గ్రామము గన్నవరం కాలన యొద్దన నున్నది ఈ కాలన ప్రతిసంవత్సరమున ఏప్రిల్ 15 వ తేదీ మొదలు మే నెల 15 వ తేదీ వరకు మూసివేయుదురు. అమాసమగోజులు నీ గ్రామవాసులు మంచి నీటికి చాల చిక్కుపడుచున్నారు. ఈ గ్రామములో రెండు నూతులున్నవి. వానిలోనీరు ఉప్పనీరు. గ్రామమునకు రమా రవి అటువర్గాంగులు దూరమున వగైదా గోదావరి కలదు. పురు ములును శ్రీలును గోదావరినుంచి నీటితీసికొని వచ్చేసరికి, భుజములు కాయలుగాయుచున్నవి. ఏటిగట్లు నెక్కుసరికి కాళ్లు నొప్పలు ఎత్తుచున్నవి. ఈశ్రమకు నోర్వబాలక యీ గ్రామములో పాడుపడియున్న లోకలు ఘండుచెరువు మర మృతు చేయించ వలసినదని యొకమహాజను అర్జీయిచ్చుకొని సుమారొక సంవత్సరము క్రిందట గ్రామవాసులందరము కలిసి రు 200 లు తాలూకాబోర్డువారి కిచ్చుకొనియున్నాము. కాని యింతవరకు తాలూకాబోర్డు వారికి మాయందనగ్రహము గలుగలేదు. మే నెలలో కాలవతెరిచిన మిమ్మిట నొకమాసము రోజులుమాత్రము నల్లనీరుఉండి తరువాత బురదనీరు ప్రవహించును. అనీరు 4, 5 మాసములవరకు నుండును. ఇందుగ కాయలు అరగిసి నీటిలో కలిపి తేరినమిమ్మిట త్రాగుట కువయోగించును. లేనియెడల ఆనీరుపనికిరాదు. చెరువు మర మృతు చేయించిన యెడల నీబాధలన్నియు తొలగును. కావున తాలూకా బోర్డువా కిసంవత్సరమైనను, మాయందు పూర్ణానగ్రహముంచి చెరువుమరమృతు చేయించి మేముపను చున్న శ్రమ ని వారణ చేయగలందులకు ప్రార్థించుచున్నాము.

గంటిపెదపూడి వాసులు.

కృష్ణవరదలు - గుంటూరుమండలసభ.

అయ్యా,

ఇదివరలో వరదలవిషయమై చేసిన యేర్పాట్లనుగూర్చి వాగిసియుంటిమి. నిజాంపట్నం ఫిర్కాకు పంపబడిన చట్టి నరసింహారావుగారు, కొంతవరకు శ్రమచేసి జనులకు సహాయముచేసి శరీరములో దుగ్ధతకలుగుటచేత నిన్నటిదినము తిరుగ నిక్కడకువచ్చి యుండిరి. వారు తామువచ్చినప్రాంతములలో సహాయమునమని తెల్పుటచేత, ఆభాగమునకు డి. వెంకయ్య గారిని, చట్టి దుగ్ధప్రసాదరావుగారిని నిన్న సాయంకాలము రయిలుమిద పంపియుంటిమి. ఇదివరకు కొల్లూరుప పిన ద్రవ్య మచ్చట క్యయముకాలేదు. అచ్చట నేర్పడి ఉపసంఘము, సానిక ధర్మాత్ములయొద్ద, ధనహరించి, బీదసాదలకు, ఆహారాదులపెట్టిరి. నీరు తగిన కొలదిని, నాటుసాగినదనియు, కూలి దొరకుచ్చుదనియు వ్రాసినందున ఆవైకమును తెప్పించి యితరవిధముల సహయోగపర్చుచున్నాము. ఇప్పటికిని నీటి ముంపువడలక, కూలి వృత్తిరాపనులు దొరకక అల్లాడప్రజలకే ప్రస్తుతము సాయము చేయబడుచున్నది. ఒక్కచందోలు ఫిర్కాలోనే యిప్పుడు రు 250-0-0 అవసరమని మాప్రతినిధి గారు వ్రాయుచున్నారు. ఈ నెల 21 వ తేదీని, ఇండియా సేవకసంఘసభ్యులు ౯గు మ. రా. రాశ్రీ. వెంకటసుబ్బారావు గారికి, 25-0-0 లు ఇచ్చి, వరదపారిన యావత్తుభాగము తిరిగివచ్చి అక్కడి బాధలును తెలిసికొని, వానితొలగించు సుసాయముల నూచించుటకై మాసంఘము ప్రతినిధిగా పంపి యుంటిమి. వారిరోజున వ్రాసినలేఖను భాషాంతరికరించి రేపు టపాలో పంపెదము. దానినిబట్టి, వరదపారిన భాగములో గయిలము దైవానగ్రహమువలన జాడ్యములు కలుగలేదనియు,

గృహములు పోవుటవలన కష్టము లధికమయినవనియు, కొన్ని గ్రామములలో నీరు పూర్తిగా తీయుటకు చాలకాలము పట్టుననియు, కొన్ని గ్రామాదులలో సామాన్యజనులు, పనిపాటలు లేక వాధ నొందుచున్నారనియు, అట్టివారికి, ఆహారాదులు సాహాయ్య మత్యావశ్యకమనియు, పొడగట్టును.

గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రి

రాయపొలి లింగనసామయ్యజి.

జిల్లాసంఘపు కార్యదర్శులు:—

కృష్ణా యాస్టరన్ డివిజన్ ఎగ్జిక్యూటివు.

యింజనీయరు దొరవారికొక విన్నపము.

అయ్యా

మా గ్రామమాగాణి భూములలో కొన్ని పల్లపు వాలు భూములు గతసంవత్సరమువరకు, డి. పి. డబ్ల్యు. వారి కెల్లెటిల ప్రచురముల వలన వారిపూర్వదయతో నొసగబడిన ఆర్డరుల వలన, వారు ముందుగా నూతుల క్రింద తయారు చేసి కొనుట వలన, కాల్యలు తెరిచిన వెంటనే సాగులు చేసికొనుచుండెడివారమనియు, నీ సంవత్సరమును ఘూరు 15 పుట్ల వారును వేసవికాలములో శ్రమపడి పెంచుకొంటిమనియు, నీ సంవత్సరము డి. పి. డబ్ల్యు.వారు అక్రమముగా మాభూములను బి. క్లాసులో చేర్చినట్లు. తెలియవచ్చినది గనుక, మా పల్లపువాలు భూములను, మేము సిద్ధము చేసికొన్న వారును చిత్తగించవలసినదనియు, కాల్యలవెంట దిగువ గ్రామభూములకు నీరుపారుదల అవుచున్నప్పటికి బల్లలు వేయకుండ మాభూములు సాగులగుననియు, మొదలగుసంగతులతో ఖామందల వారి కిదివరలో అర్జీల మూలమునను వాగ్రూపమునను న్యాయవాదల మూలమునను మనవి చేసుకునియుంటే మామన పుల నెంతమాత్రము విచారించి యుండలేదు. కొంతవారు చెడి పోయి మావ్యయప్రయాసలు నిర్లభకములాయెను. పిమ్మిట వన్నములు కురియుట వలనన, కలరాప్రవేశించుటవలనను పనిపాటలు సరిగా సాగక కొన్ని భూముల సాగు లిప్పటి వరకును నిలిచి యుండెను.

ఈ నెల 16, 19 తేదీల రాత్రులయందు కురిసిన వర్షపు మెల్లవలపల్ల కుండేరు, కందలంపాడు, కాటూరు, కల్వపాముల గ్రామాదుల భూములనుంచి ప్రవాహమేర్పడి విస్తారము, పాల. కోడు వాలుభూముల మీదుగా యిప్పటికి అయిదారు దినములనుంచి, ము. నూరు, వెంట్రప్రగడ మధ్యనున్న రోడ్డు, కరివెరులు, కనుపడకుండ సముద్రమువలె ప్రవహించుచున్నది. సదరుభూములలో కొన్నిచోట్ల యిప్పుడుకూడ 1 1/2 గజము లోతునను, కొన్నిచోట్ల 1 గజము లోతునను, ప్రవహించుచున్నది. వెంట్రప్రగడ, ముదనూరు మధ్యనున్న రోడ్డుయొక్క 5-6 ఫర్లాంగులమధ్య మూడు పెద్ద గొండ్లు, అక్కడనే వంతెనయొద్ద 2 గొండ్లును 6-7 ఫర్లాంగులమధ్య నొక గొండియు పడి యిప్పటికిని మిక్కుటముగా ప్రవాహము పారుచున్నది. కొన్ని శేతపైర్లు బాత్రిగా, నిర్మూలమైనవి. రైతులకష్టములను పంకిలించి తొలగిండుటకు యేర్పడియున్న ఖామంల వారిట్టి తరుణమందువైన మనవిచేసికొనిన సంగతులన్నిటిని స్వయముగా చిత్తగించుటకును, మాభూము లేక్కాసులో సాగుచేయ బడవలసియుండునో, యెంచింది ముందు సంవత్సర మైన మాకు న్యాయము కలిగించుటకును ప్రార్థించుచున్నాము.

ముదునూరు రైతులు.

ప్రకటన.

వికోపాలోని మహాసంగ్రామమువలన కొంత కాలమువరకు పొగయోడల రాకపోకలు క్రమముగా జలుగుటలేనందున, ఆంధ్రపత్రిక ముద్రింప బడు యెర్రకాగితముల బెళ్లు ఇంకను చెన్నపురికి తేరలేదు. అందువలన చెన్నపురిలో లభించిన యీ కాగితముల మీద పత్రికను ముద్రించుట యని వార్తయై:ది. మాకువచ్చు కాగితపు వెలకంటె నధికముగా మూల్యమిచ్చుకొనినను, నింతకంటె మంచికాగితములు దొరకమికి చింతించుచున్నాము. పత్రికాధిపతి.

THE GREAT EUROPEAN WAR.

(REUTERS AGENCY)

Reuter's wires have been almost silent for long hours past. Except the news that there is heavy fighting outside Ostend, to the north of Verdun, and in Lorraine there is not much to chronicle in the way of battle. A brilliant Belgian act from Antwerp is reported. Four of Namur forts are said to be still holding out. Except one of Liege Forts where the Commander is said to have been discovered heroically struggling under the debris all others are still holding out. Forced Russian advances and forced German retreat on the East are also narrated. Siege of Konigsburg seems inevitable. It appears there was an engagement south of Mons between British troops and the German forces and the allies after inflicting heavy losses on the enemy have retired.

England.

EARL KITCHENER'S FIRST SPEECH.

An Insertion.

LONDON, August 26.—(6-20 P. M.)—The following should be inserted at the end of the first section of Kitchener's speech namely after words—"Readiness of civilians to assist the military."

Earl Kitchener continued:—We know how deeply France has appreciated the value of Great Britain's prompt assistance. It must also prove of a high military significance in restricting the sphere of operations and determining their duration. Everyone would have rejoiced if the conditions of strategy had permitted the British to be ranged a long side of the gallant Belgian army. Belgium however has known our sympathy and our resolution to make sure that none of her sacrifices will have been unavailing.

HIGHLAND MOUNTED BRIGADE.

Baron Lovat to Command.

LONDON, August 26.—(4-20 A. M.)—It is stated that Baron Lovat has accepted the command of the Highland Mounted Brigade, including Lovat's Scouts raised for service in the South African war. Practically the whole brigade has volunteered for service at the front. The Brigade will undergo a course of training as part of the Territorial Army.

PRINCE ARTHUR OF CONNAUGHT.

The King and Queen were present yesterday evening at the christening of the infant son of Prince and Princess Arthur of Connaught. The ceremony took place privately owing to the approaching departure of Prince Arthur for active service.

INDIANS IN ENGLAND.

Taking First Aid Training.

Eighty Indians will commence daily first aid training at the Polytechnic to-day. A number of Indian Students at Cambridge and Edinburgh are also being trained.

Situation in Great Britain.

THE HOUSE OF COMMONS.

Emergency Bills.

Control of Intoxicants.

LONDON, 25th August.—Thirteen emergency Bills have introduced into the House of Commons, including one for the control of the sale and consumption of intoxicants.

Great Britain and Germany.

A MINOR NAVAL ENGAGEMENT.

The "Goeben" and "Breslau."

Chased by H. M. S. "Gloucester".

LONDON, August 26.—A wireless operator on board H. M. light cruiser "Gloucester" (4,800 tons) describes the pursuit of the German warships "Goeben" (22,600 tons) and "Breslau" (4,500 tons.) The "Gloucester" continued the chase for two days and nights. Her second shot took off half of the Breslau's foremost funnel. The next put her aft gun out of action. The Breslau fired thirty shots, but only two took effect, smashing two of the Gloucester's boats.

British Colonies.

CANADA.

Patriotic Fund Rapidly Mounting Up.

LONDON, August 26.—(2-35 A. M.)—The Canadian patriotic fund is rapidly mounting up, Toronto city alone contributed 297,000 dollars in one day and expects to raise half a million in the next four days.

AUSTRALIA.

Mahomedans in Melbourne.

LONDON, August 26.—(6-15 P. M.)—Prayers on behalf of Great Britain have been offered by the Mahomedan residents of Melbourne.

Belgium.

THE FIGHTING AT OSTEND.

Uhlans and Gendarmerie.

LONDON, August 25.—(6-15 P. M.)—Ostend telegrams report fierce fighting on the outskirts between Uhlans and the Gendarmerie. The wounded are arriving in motor-cars.

GERMAN ADMINISTRATION.

Military Governor Appointed.

Field Marshall Von der Goltz has been appointed Military Governor of the occupied portion of Belgium, and a civil administrator has also been appointed.

GERMANS DRIVEN BACK.

A Belgian Success.

LONDON, August 26.—(1-20 P. M.)—A Belgian official despatch says that the army sallied out of Antwerp and drove three German divisions yesterday back ten miles from the neighbourhood of Malines upon Vilvorde.

The Zeppelin Over Antwerp.

EIGHT BOMBS THROWN.

Twelve Persons Killed.

LONDON, 25th August.—The Zeppelin threw eight bombs on Antwerp. Twelve persons were killed. One bomb dropped near the Palace.

France.

THE BRITISH TROOPS.

New Positions Successfully Reached.

LONDON, August 25.—(3-15 A. M.)—The Press Bureau says that the British troops have successfully reached new positions.

Continuous Fighting.

Fighting has gone on more or less continuously, but the enemy has not effectively harassed our operations. The movement has been executed with great skill by the Commanders of the first and Second Army Corps.

The Casualties.

The casualties cannot be estimated exactly but they are not heavy.

Strength of Enemy's Forces.

Our forces were opposed by two German army corps and two cavalry divisions. The enemy suffered very heavily.

Present Position.

The position now occupied is well protected.

THE FIGHTING AT CHARLEROI.

French Official Account.

LONDON, August 26.—(2-35 A. M.)—A French "communiqué" which has been issued says:—

BATTLE ON THE WEST OF THE MEUSE.

Habitual Coolness of British Troops.

West of the Meuse the British army on our left was attacked by the Germans. The troops behaved admirably under fire and resisted the enemy with their habitual coolness.

THE FRENCH ATTACK.

Meets with Murderous Fire.

The French army operating in this region advanced to attack two army corps. They were received with a murderous fire but did not give way.

THE GERMAN COUNTER ATTACK.

Russian Crack Regiments Suffer Heavily.

A counter-attack was, however, made by the Prussian Guards and the French were ultimately compelled to fall back after inflicting considerable losses on the enemy the crack Prussian Guard regiments especially suffering.

BATTLE ON THE EAST OF THE MEUSE.

The French Falls on the Samoy.

East of the Meuse our troops advanced across the very difficult country. They were vigorously attacked on the outskirts of the woods and were obliged to fall back on the Samoy river after heavy fighting.

THE FRENCH ON THE DEFENSIVE.

To Resume the Offensive in Time.

Our cavalry has not suffered. Our artillery had a pronounced superiority for some days. The French army will remain on the defensive and at the proper time will resume the offensive.

FURTHER DETAILS.

Enormous Losses on Both Sides.

LONDON, August 26.—(6-59 A. M.)—The details which have been received of the battle leave no doubt that enormous losses were sustained on both sides.

BEHAVIOUR OF BRITISH TROOPS.

Admirable.

All reports are unanimous in praising the admirable behaviour of the British troops, who only fell back at the express command of their Commander-in-Chief and not under pressure from the enemy.

THE GERMAN IMPERIAL GUARD.

Suffers Severely.

The British troops and the African troops inflicted severe losses on the German Imperial Guard.

PRINCE FREDERICK LEOPOLD.

Reported Killed.

It is reported on good authority that Prince Frederick Leopold, Commander-in-Chief of the Imperial Guard, was killed.

[Prince Frederick-Leopold, of Prussia, was the German Emperor's third cousin, and was 49 years old. He was Inspector General of the German army. He was a Commander in the Prussian Uhlans.]

MAGNIFICENT BAYONET CHARGE.

Algerian Soldiers Distinguish Themselves.

The Algerian soldiers distinguished themselves by a magnificent bayonet charge. They advanced three kilometers, despite a deadly fire from mitrailleuses.

[Mitrailleuse, mentioned above is a breechloading machine gun, using small projectiles, consisting of a number of barrels fitted together and so arranged that barrels can be fired simultaneously or successively and rapidly. In the famous war of 1870 such a gun is said to have been used by the French army against the Germans.]

BATTLE IN LORRAIN.

LONDON, August 26.—(12-45 P. M.)—Both armies have taken the offensive in Lorraine. Fighting is proceeding. The fifteenth French Army Corps executed a brilliant counter-attack in the valley of Vezouze. The battle is raging north of Verdun.

The British Forces South of Mons.

The British forces were engaged south of Mons where the battle was largely an artillery engagement. The German fire was badly directed. The English gunners, whose batteries were posted on the heights near the city, fired with great accuracy, doing great execution. Eye witnesses pay a warm tribute to the skill and steadiness of the British troops and their splendid musketry practice. They repulsed six furious attacks magnificently, leaving bodies so heaped that they hampered the Algerians' bayonet charges.

Regiments Hard Hit.

Two British line regiments and one crack cavalry regiment are, however, said to have been hard hit. Prior to the withdrawal of the allies the British seemed to have been more than holding their own.

Germany.

MILITARY TRAINING OF BOYS.

LONDON, August 26.—(4-20 A. M.)—All boys of from sixteen to nineteen years of age in Germany have been ordered to be put through a course of musketry and military training. Retired officers will be employed as instructors.

KAISER'S MESSAGE.

"Defend the Position to the Utmost."

LONDON, August 25.—(3-15 A. M.)—A cable received in New York from Tsing-Tao says that a cipher message from the Emperor William, instructing the garrison to defend the position to the utmost, was read at roll-call on Friday evening and was stoically received.

KIAO-CHAO.

German Defensive Measures.

The Germans have dynamited all tall structures which might be of assistance to the attacking fleet by giving sighting points. They have also blown up the railway bridge at the boundary of their leased territory and razed Chinese villages within their territory. The inhabitants of these villages have been partially compensated.

Russia.

RUSSIAN ADVANCE.

LONDON, August 26.—(2-35 A. M.)—Russian forces continue on the offensive.

Germans Retreat by Forced Marches.

The German army on the East Prussian Frontier beat a retreat by forced marches, concentrating on Konigsberg Fortress.

SUCCESS NEAR MEIDENBURG.

Germans Flee Abandoning Guns.

Three divisions of Germans occupied a fortification in a region north of Meidenburg. They were attacked, enveloping the left flank of the fled, abandoning their guns.

Austrian Success.

AUSTRIA 70,000 Men.

70,000 Men.

LONDON, August 26.—(2-35 A. M.)—Austrian successes in the Balkans. The Austrians have captured the town of JING and 2 and that already concentrated at JING. The Austrians have captured the town of JING and 2 and that already concentrated at JING.

Success Near Meidenburg.

TELEGRAMS.

Turkey.

FOREIGN MILITARY CONTINGENTS.

Leave Scutari.

LONDON, August 26.—(1-30 P. M.)—All foreign military contingents have left Scutari.

Servia and Austria.

SERVIA CLEAR OF AUSTRIAN TROOPS.

An Official Report.

LONDON, August 25.—A Servian official statement says that the whole of the Servian territory is now clear of the enemy.

India and the War.

Baroda.

GAEKWAR OF BARODA.

And the Maharani.

LONDON, August 26.—(4-20 P. M.)—The Gaekwar of Baroda is now at Harrogate. The Maharani is reported to be safe at Karlsbad.—(R. A.)

(Associated Press Agency.)

Simla.

INTERCESSIONAL SERVICE.

Throughout India.

SIMLA, August 26.—Arrangements are in progress throughout the whole of India for holding an intercessional service for the success of British arms. It is expected that the 6th September will be fixed for the purpose. Christian Churches of all denominations including Roman Catholics will hold service on that date. It is hoped, that Hindus, Mahomedans and Parsees will also offer prayers for the success of British arms.

Bombay.

INCIDENTS AT PORT SAID.

On the On set of Anglo-German War.

BOMBAY, August 26.—Some incidents which occurred at Port said when war broke out between Great Britain and Germany were told to the "Times" representative by a gentleman who just arrived from Port said. The Austrian Lloyd steamer "Marienbad" which left Bombay on 1st August arrived at Port said after war was declared and consequently all European passengers on board disembarked there. Some of them continued their journey home by P. and O. Steamer at once and others had to wait for other homeward bound steamers. Eventually all passengers left Port said by other steamers. Some 300 Germans from various parts of Egypt who had gathered at Port said were taken away on "Marienbad." (News has since been received that "Marienbad" has been taken. There were four German steamers at Port said when war was declared. Military authorities boarded all the steamers, and smashed up their wireless apparatus and eventually disorganised their engines and took possession of them. There were also four French steamers at Port said. They were employed to convey the French reservists from Port said to Marseilles. Some 3,000 reservists arrived at Port said on their way to France. There were scenes of great enthusiasm when the French reservists left Port said. The English joining in the demonstrations. Though Egypt is a country of very mixed nationalities there was no disorder of any kind.

BRITISH INDIAN REFUGEES.

From German East Africa.

A Steamer has arrived from British East Africa bringing a large number of British Indian refugees from German East Africa. They are all loudly of harsh treatments and unjust dealings meted out to them by the Germans when war began.

INDIANS AND OTHER BRITISH SUBJECTS.

III-Treatment by Germans.

A correspondent writes from a Moslem quarter of the city over signature "Heartstone" to the "Times" of India as follows:—There have been many occurrences in the war now raging in Europe which afford us a clear insight into the character of the different nations engaged in it and we here in India have heard and seen enough to make us feel thankful that our lot is cast under a rule the most kind, tolerant, just and merciful. The Germans here and other British possessions are being treated with every consideration and while placing them under certain restrictions rendered obligatory under the existing conditions the authorities are very careful not to let them feel the least oppression. How different is the treatment meted out by the Germans to the British subjects in the colonies. They have been rifled of every article of value and the clothes they are in and immediately. They are now and they are anxiously waiting for the day when they can shake the dust of their owners to whose well they have sacrificed the best of themselves. There have been many cases of the most brutal treatment of the British subjects in the colonies. Let us hope that the British Government will take steps to protect its subjects in the colonies.

same there is food in it to make our hearts bleed for the sufferings of our fellow creatures. Dear Mr. Editor, I can write no more. There are tears in my eyes but they are tears of gratitude to God for the great peace and happiness we enjoy under our good King-Emperor George V.

WAR RELIEF FUNDS.

Women's Branch in Bombay.

BOMBAY, August 26.—Activities in connection with the War Relief Funds and work in Bombay, are progressing splendidly. The women's branch presided over by Lady Willingdon for making garments and comforts for British and Indian soldiers on active duty and in war hospital continues to show amazing activity. The Committee undertook to cut out garments if those who were willing to make them up applied for the cut out material, but in spite of the loan of cutters by big tailoring establishments in Bombay, it has been impossible to keep pace with the demand. Sewing parties and committees have been reduced to the issue of paper patterns in some cases and to appealing for assistance of ladies who can do cutting. Remarkable stories of the enthusiasm with which work has been taken up have reached my ears. One Indian lady for instance, applied for cut material for 2,000 pairs of "pyjamas" which she and her friends were ready to make. In another case an Indian father wrote that his little daughter had been given the alternative of having a new dress which had been promised, or giving the money amounting to about Rs. 30 to the fund for soldiers who were fighting and she immediately had the money sent to Lady Willingdon's Committee.

The Bombay Branch of the Fund.

Bombay Presidency Branch of Imperial War Fund amounts to 634 lakhs.

Calcutta.

NEUTRALITY OF TURKEY.

Bengal Mahomedans, Congratulations.

CALCUTTA, August 26.—The following telegram signed by 32 leading Bengal Mahomedans has been sent to the Grand Vizier Sublime Porte, Constantinople:—"Representatives of the Bengal Moslems offer His Imperial Majesty Bairaam congratulations and express gratification at the Turkish neutrality and the British assurance of Turkish integrity. Indian Moslems while devoted to His Majesty consider loyalty to British Crown their first and paramount duty and would greatly deplore estrangement between England and Turkey".

The signatories are:—Kawajah Salimullah, Dacca; Walkadar Syed Hussain Ali Meerza "Nawab"; Sulaiman Ariff Bham; Majes Nur Maumamad Zacharia; Ismail Sahebjee; Ahmad Sahabjee, Abdur Rahman Raheem Ashan Kureem; Hajee Ahmed Abdul Lateef, S. Mahboob Ali; Ibrahim Ali Mirza (Prince); Md. Sultan Alum (Sahebadah); Khusrav Meerza (Nawabzadah); Mannu Moinuddin Mirza (Nawabzadah); C.H.C. Ariff (Hon'ble) Nasirul Malik (Nawab); Ahmad (Shamsul Ulama); Abdur Rahman (Nawab); Nawab Ali (Nawab); Hakim Mahomed Sadiq; Mirza Ahmad Ali; Syed Muhammad (Nawab); Oosman Jamal; Khalil Ahmad (Doctor); Dalawar Hossain Ahmad (Khan Bahadur); Uneed; Fahick Fahid Subrawaray; Nurudin (Vakil); Serajul Isalm (Nawab); Delswar Jah (Prince); Subrawardy at Nemum and Wahed Hossain (Vakil).

BENGAL PRESIDENCY MOSLEM LEAGUE.

The Telegram Adopted and Endorsed.

The following resolution was passed at a meeting held at the residence of the Hon'ble Nawab Ali under the presidency of Shujaat Ali Khan:—That this meeting of Mussalmans convened under the auspices of Bengal presidency Moslem League adopts and endorses the telegram sent to His Imperial Majesty the Sultan yesterday by a number of leading Moslem gentlemen expressing their gratification at Turkey's declaration of neutrality and Great Britain's assurance of Turkey's integrity and prays to the Almighty that cordial relations between the two powers may continue.

The resolution was proposed by Moulvi Najmuddin Ahmed, seconded by the Hon'ble Moulvi Fazal Haq and supported by Moulvi Akram Khan and Mujibar Rahman.

PROVINCIAL WAR FUND.

CALCUTTA, August 26.—The following are totals of to date of Provincial War Funds:—Madras 11 lakhs 53 thousand; Bombay 6½ lakhs; Bengal 71 thousand. In addition Bengal is raising between five and six lakhs for the purpose of contributing 20 lakhs of gunny bags.

IMPERIAL INDIAN RELIEF FUND.

Women's Branches.

Women's branches of the Imperial Indian Relief Fund have been started in Bengal, Bombay and Madras, the greatest enthusiasm being shown. Lady Carmichael presided over the inaugural meeting in Calcutta and Lady Wallis in Madras. In Bombay the interest of ladies of all Indian communities is of the warmest character.

Lahore.

TOWN HALL MEETING.

Subscriptions Indian Relief Fund.

LAHORE, August 26.—At last evening's public meeting at the Town Hall, subscriptions of about Rs. 86,000 were announced in aid of the Imperial Indian Relief Fund. The meeting was largely attended and presided over by Colonel C. N. Cowie, Agent, North Western Railway. It appointed a Committee with Sir Alfred Kensington, Chief Judge of the Punjab Chief Court, as President, to collect subscriptions in aid of the Imperial Relief Fund.

Prayers for British Success.

A resolution was adopted offering heartiest prayers for the victory of British arms both on land and sea.

Rangoon.

S. S. "WARWICKSHIRE".

Reaches London Safe.

RANGOON, August 26.—S. S. "Warwickshire" of the Bibby line which left Port Said from Rangoon on 12th August and whose whereabouts has since caused much anxiety here reached London safe to-day.

ADDITIONAL JUDGE FOR CHIEF COURT.

An application has been submitted to the Secretary of State through the Government of India for appointment of an Additional Judge for the Chief Court.

Viceroy's Message to Burmese.

RANGOON, August 26.—The Hon. Mr. U. Myat has received to-day a telegram from the Private Secretary to the Viceroy in which Lord Hardinge sends to the Burmese Community warm thanks for their loyal message and offer of services.

INDIAN TELEGRAMS.

Provincial Co-operative Conference.

Interesting Proceedings.

POONA, August 26.—The Provincial Co-operative Credit Conference met at the Council Hall to-day, the Hon. Sir Richard Lamb presiding. There was a large representation from districts. The Hon. Sir Richard Lamb opened the proceedings with a few words after which the Registrar briefly summarized the results of last Conference.

The first paper was by Rao Bahadur R. G. Naik, Honorary Organiser, Belgaum, which proposed that an industrial survey of village industries be made by the Government and recommended the appointment of a Director of Industries. The subject was then discussed by a few of the members present. The Registrar in dealing with some points raised remarked that the survey had been begun and would be continued from time to time. Some members of the Civil Service had made survey of certain village industries, but they had not had the required technical knowledge necessary for carrying out the work thoroughly. He was, however, receiving reports from certain gentlemen which would be acted on. How this survey was to remove such difficulties in the way of Co-operative Credit Societies as illiteracy, want of technical knowledge and debt, Mr. Naik had not said.

The Hon. Mr. Rodda supported the proposal for industrial survey and the appointment of Director of Industries.

The Hon. Mr. Lalubhai Samaldas said that he would accept Mr. Naik's proposal if, instead of Director of Industries he would alter his proposal and ask that the Government to appoint experts for each industry.

The Chairman at this stage intervened remarking that the subject had been passing very far outside the subject of co-operation which they were there to discuss.

Rao Bahadur Naik's paper, the speaker said, would be recorded and he trusted that the Conference would go on to discuss co-operation.

The Hon. Sir Vithaldas D. Thackersey next introduced his paper on the relations of District Banks and Unions to the Bombay Central Co-operative Bank which has for its object the proper supervision of working of Rural Co-operative Societies and by the establishment of District Unions to facilitate their securing loans from the Central Bank.

Mr. Sane of Barai and Mr. Harlikar of Dharwar supported the proposition while Mr. Valvekar opposed it in toto remarking that the paid up capital required of the Union was so large and some of the other conditions were too stringent while the effect of the rest would be to make the societies subservient to Unions and Central Bank.

The Hon. Mr. Rodda approved of the proposal but objected to the rate of 6½ per cent. on loans from Central Bank as being excessive. Mr. Chitale was of the same opinion.

In replying to the criticisms on his scheme Sir V. Thackersey said that the Bank did not want to compete with the local enterprises and thus prejudicially affect the local Co-operative Credit. If the societies could get credit at 5 per cent. in the district they might avail themselves of it. Whenever possible the Bank would do its best to reduce its rate of interest to 5 percent, if it could do so without interfering with the local enterprise. The paper was then recorded.

Professor O. V. Muller then read his paper which has for its object the establishment of Co-operative Credit Union for Bombay and at its conclusion proposed the following Resolution which was unanimously accepted:—"That this Conference approves of the principles of a Co-operative Credit Union and would respectfully urge upon the Government the desirability of granting necessary facilities to enable such a Union to be started in Bombay."

The Late Mr. E. M. Philip.

Of the Syrian Church in India.

KOTTAYAM, August 26.—Death occurred here yesterday of Mr. E. M. Philip, retired Secretary to Syrian Metropolitan of Mawankarai. The deceased was right hand of the late Joseph, Dicheuse, Metropolitan the during most eventful period in the history of ancient Syrian Church in India. Being man of enlightened views deceased fought hard against ignorance and superstition of the community and the hundreds of flourishing schools and seminaries now owned by Syrians throughout the arch diocese owe the growth to him. His contributions to Vernacular press were so popular and powerful as to carry the whole masses of readers with him. The Malankara Edavaka Patrika, a Malayalam monthly magazine, founded by him at Kottayam was a widely circulated journal in Travancore during his Editorship. He wielded a ready and facile pen with theremarkably successful command of a English language. His opinions and advice were eagerly sought and obtained by all classes of the community on many questions. He was on the directorate of several joint stock companies including the Malayala Manorama Company Limited, a publishers of Malayala Manorama vernacular newspaper in Travancore. His funeral which took place this morning was attended by hundreds of Christians of all denominations. Deceased was 50 years old. By his death Syrian Church and community sustains heavy loss which cannot easily be repaired.

వార పత్రిక

చందాదారుల కృపాపత్ర రూ. 2-8-0

ఈపత్రికయొక్క యుపయోగము చెదివిన వారలకు తెలిసియే యున్నది.

ఇంతవరకు సీపత్రిక సంగతి నెరుగని దేశభాషాభిమానుల నందఱనునమూనా పత్రికను దెప్పించవేడుచున్నాము.

తెలుగు పత్రికల యందెల్లను నెక్కువ వ్యాపకముగల వార్తాపత్రిక.

భూలోక వార్తలను వ్యవహారములను తెలిసుకొనుట కిది తగిన పత్రిక.

దినపత్రిక యొక్కరలేని వారలకు వారపత్రిక పంపబడు చుండును

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం. 212, మదరాసు.

జ్వర హరి.

సీసా 1-కి వెల రూ. 0-12-0

జ్వరము శరీరమునందు రక్తభేదము, రక్తగతిభేదమువలన గలుగును. సాధారణముగా నీటి, గాలి, స్థలపుమార్పువలనను దేహమునకు గాని వలనను జ్వరమువచ్చును. జ్వరహరిని అయిదు పూటలు సేవించిన పట్టువిడుపు జ్వరములు, చలి పురాణజ్వరములు మొదలగు సమస్తజ్వరములు మానును; కొద్దిదినములు సేవించిన శరీరము యథాస్థితినిజెంది ఆరోగ్యము గలిగియుండును.

మూలశంకకు తైలము.

డబ్బీ 1-కి వెల రూ. 0-12-0

మూలశంకవలన ఆసనమునగ్గర చర్మము లావుబారి క్రమముగ చిన్నచిన్న మొలలు ఏర్పడును. ఇదిపైత్యకోశపు మందతవలన (Tordid liver, గలుగును అతికాక, బడలిక, విశేషకాలము ఒక చోట కూర్చుండుట, మలావరోధమువలన బహిర్దేశమునకు పోయినపుడును ఇతర సమయములందును రక్తముపడును. విషవక కొంతకాలమువాడిన మూలశంకరోగము తగ్గగలదు.

కలరా మూత్రము.

డబ్బీ 1-కి 12 మాత్రలు వెల రూ. 0-6-0.

కలరా స్ట్రెగునలనే ఒకవిధమైన అంటుబాధకము. ఇది గాలియందు నీటియందువరమాణువులైన విషపురుగులు చేరుటవలన గలుగును. తగిలిన వెంటనే మందును తినుట ఆవశ్యకము. కలరా యున్నచోట నీటిని కాచిజాగుట యుక్తము.

కఫ హరి.

సీసా 1-కి రూ. 1-0-0. వి. పి. సహా రూ. 1-4-0.

దగ్గు శ్వాసకోశములందు బలహీనతవలన ఏర్పడును. ఇది అనేకవిధములు. శ్రేష్ఠమువలన ఏర్పడిన దగ్గు. శీతకాలమున ప్రబలిండు దగ్గు. శ్వాసకోశముల నూక్కు నాళములందు ఏర్పడుదగ్గు. డబ్బీ సము, శ్మయదగ్గు. దగ్గుకు సేవించవలసినమందు దగ్గువిధమును బట్టియుండును.

సుఖభోగి తైలము.

డబ్బీ 1-కి రూ 1-0-0. వి. పి. సహా 1-4-0

అన్నివిధముల ప్రణామాలకును, కొరుకు పుండ్లకును ఈ తైలము ఉపయోగించును. ఈతైలమును రాచిన పుండ్లు మానును. లోపలికి నూత్రలను తినవలయును. అన్ని గాయములను మాన్పును.

అమృతాంజనము డిపో, 108, ఫ్రోగ్ ఫ్ట, బొంబాయి. 9, జవాహర్నగర్, మద్రాసు.

తామర తైలము

నీకు తామరబాధ గలదా?

ఒక్క మా తామర తైలము డబ్బాను ఆరు అణాలకు కొని నాలుగైదు సార్లు రాచినయెడల తామర నిర్మూలముగును. నయము కాని యెడల మీ ఆరు అణాలు తిరిగి తీసికొన వచ్చును.

అనేకసంవత్సరములు, మాసములు బాధపడిన వారు దీనివలన తక్షణమే సుఖముపొందిరి.

హా! నిదురపట్టక బజబజ బజుకుచుండు అశ్మశ్మ వానికైకను కష్ట.

తైలు ముందు.

వెల సీసా 1-కి 0-8-0, వి. పి. సహా 0-12-0.

తైలుకాటువలన అపాయములేదు గాని విశేష బాధ గలదు. విషము నెత్తురుతో తైలుకాటున ప్రవేశించదు. బాధచరములమెట్ట పెద్దవరముదగ్గర నుండి లాగుట ప్రారంభించును. కుట్టినచోటును మొద్దగునటుల చేసిన బాధ తగ్గును. ఈద్రావకము ననేకులు పరీక్షించిరి. ఇది మిగుల ఘాలు గలిగి నీటివలె నుండును. చెడకుండుటకు గాను రబ్బరు బిరడాగల సిసాగో మందు పోయబడినది. కుట్టినచోట కొంచెము మందుపోసిన బాధమాయు మగును. మందును గలిగియున్న తాము బాధపడక సెతరులకు పుణ్యము గట్టుకొనవచ్చును. ప్రతియింట నుండదగినది.

పండ్ల పొడి.

డబ్బీ 1-కి వెల 0-2-0, 12-కి రూ. 1-2-0.

పంటినెప్పులకు దివ్యోషధము. సువాసనగలిగి ఊడును. సర్వసామాన్యముగవాడుటకు దగిడెన్నది

కుష్మంధు తైలము

బీచ్ 1-కి వెల రూ. 0-8-0 వి. పి. సహా 0-12-0.

ఈతైలము పొడలు, బొట్టి, తెలుపు, నలుపు, పుష్పలకు రాయుటకు ఉపయోగించును.

గజ్జిక తైలము.

వెల డబ్బీ 1-కి రూ. 0-2-0 వి. పి. సహా 0-7-0.

గజ్జ, చీడ శరీరమంతట వ్యాపించి ముఖ్యముగ చిన్నపిల్లలకు విశేషబాధను గలిగించుచు న్నువి. ఈతైలమును నాలుగుపూటలు రాచిన తప్పక పనిజేయును.

అమృతాంజనము డిపో, 108, ఫ్రోగ్ ఫ్ట, బొంబాయి. 9, జవాహర్నగర్, మద్రాసు.

విజ్ఞాపనము.

చందాదారులు అద్రైసు లు వ గ లు రా నూన్పుటకలు యుత్తరములు వ్రాయునపుడు తాము దినపత్రిక చందాదారుల, వారిపత్రిక చందాదారుల వ్రాసినయెడల చాలసులువుగా నుండుటయొక హానికీ జవాబులు స్వీకరింప నొనంగ బడగలవు. వారిపేరవచ్చు పత్రికలమీద ముద్రింపించిన పేరును నెంబరుయొగూడ చించి పంపిన యెడల మూకు పని అతిసులభముగాన, అందరిట్లు చేయుటకు వేడబడుచున్నారు.

నోటీసు.

కొందఱు విలేఖకులుగాగిరిము రెండు ప్రక్కలును జులుగునా వ్రాసి పంపుచున్నారు. రెండు ప్రక్కలు వ్రాయుటతో ముద్రణకార్యము మిక్కిలి కష్టమగుచున్నది. కావున దయచూచి విరళముగా గాగిరిమునకు ఒకడై పున వ్రాసి పంపుచు గాకయని ప్రార్థించుచున్నాము. [ఆం. ప. సం.]

కావలయును.

ఆగ్య వైశ్య మహాసభ పోషణకైంద కేయిక్ అందు కంపెనీవారు వైశ్యపత్రికను ఆక్టోబరు నెల 1-వ తేది మొదలు ప్రచురించెదరుగాన, వార్తాపత్రికాధిపతి కావలయును. కాన వలయువారు ఆగస్టు 31-వ తేదిలోగా ధరభాగ్యము పంపుకొన వలయును. వారివారి యోగ్యత ననుసరించి వేతనము యేర్పరచడమవును.

APPLY TO:—PAYNE & Co, MADRAS.

ఉత్తరరామచరిత. ౦-౭-౦

అభినవమోహనము. ౦-౬-౬

ఈరెండును మనోహరములయిన నాటకములు.

ద్వివేది, బ్రహ్మానందకాశ్రి.

కుని- గోదావరిజిల్లా

శ్రీకాళహస్తిమాహాత్మ్యము.

రెండవ కూర్పు.

“స్తుతమతియైన యాధికవి భూష్టటి పల్కుల కల్లు గల్గెనీ, యతులిత మాధురీ మహిమ” యని శ్రీకృష్ణదేవ రాయలచే శ్లాఘింపఁ బడినది. ఇప్పుడు రెండవకూర్పు చక్కగ సవరించి పెద్దయక్షరములతో ఆంధ్రవాల్మీకి రామాయణమును సుభద్రావిజయ నాటకమువలె ముద్రింపఁ బడినది. ఆంధ్రవాల్మీకి రామాయణ కృతికర్తలగు బ్ర. శ్రీ. వావిలికొలను సుబ్బరావు గారు వ్రాసిన టీకయు దీనికి జేర్పబడినది. ఇందు శ్రీ కాళహస్తిశృంగారము గలదు.

సగము కాళికో వెల 1-0-0-0 పూర్తికాళికో 1-4-0-0

అటు ప్రతులొక్కసారి కొనవారికి 1-0-0-0 కు 0-4-0-0 ల

వంతు ప్రోత్సహము. వలసినవారు.

శ్రీ రామజయమందిరము.

తిరువల్లి క్షేణి, మద్రాసు అని వ్రాయవలయును.

సర్వజీవన్.

ధాతుపుష్టిమందు లన్నిటికీ తల్లి.

ఇది సంజీవనంబి ఒక వనమాంత్రిక. ఇదియే మన భూర్వి కుల ఆతిరహస్యపు జ్ఞాపకము. దీనిప్రభావము కనుగొన కలయునపు ర్నాతి పరుండబోవు సమయమున పుచ్చుకొనిన కొన్ని నిమిగములలో దానిప్రభావము కనపడును. నపుంక కత్తెము పోగొట్టుటకు యంతకుమించినది లేదు. జన్మోద్రియ దుర్బినియోగముచేతను మూత్రద్వారములకు సంభవించెడి అనేకవ్యాధులను పోగొట్టుటలో రాజునంటిది. రక్తమును కుగ్రహించి నరములకు పలుత్యమును దేహమునకు బలమును కాంతియు నిచ్చును. 21 చిదములగు మేహములను మొదలంట నాళనము చేయుటలో సంజీవనంబిది “సర్వజీవన్” ఇది శ్రీలు, పురుషులు, బాలురు వృద్ధులు అందరును సుపయోగించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకొనినయెడల వృద్ధాప్యము నశించి మిగుల బలమును ఆయుర్వృద్ధి యుండును.

వెల టిన్న 1-కి 2-0-0, పోటీజే ప్రత్యేకము.

పాఠెనరే. జి. యస్. నాయుడు, (13-5-14) కలియుగభీమ.

16 కృష్ణపు మొకలిపిధి, తిరువల్లి క్షేణి మదరాసు

భవిష్యత్.

క్రయం రూ ౨

జన్మ పత్రికా.

తమ జన్మల జనన సంవత్సరము, మాస, తిథి, వార, జననకాలముల జక్కగా వ్రాసిపంపినయెడల మేమిచ్చుట జననకాలమును నిరవధించుకొని జనన కుండలి - అంశ కుండలి మహాదశ మొదలగునవి చేర్చి శకువునకు జన్మసత్కృతబోష. బాలారిప్త, బోషము మొదలగునవి యుండినంత తత్పరిహారమై శాంతి దానా లంకేయుక్రమమున్న, మాతాపితృశ్రీప్రమును విచారించి శకువునకు నిక ముందు నిన్నవ సంవత్సరములలో, నిట్టిగండములవలె రాగల విషయమును శకువుయొక్క, ఆయా వ్యక్తప్రమాణ విషయమునుసహ విశదముగా వ్రాసి జన్మపత్రికను సిద్ధపరిచి పంపెదము.

బాలగ్రహ నివారణ మహాయంత్రము.

ఈ మహాయంత్రము నొక వెండితాళంతో శీర్ష భద్ర పరిచి జన్మకుం గట్టినచో ౧౨ సంవత్సరముల వరకు రాగల బాలారిప్తము ఖండితముగా పరిహారము గలుగిధిగ.

బాలగ్రహ నివారణ యంత్రముతోచేరి జన్మING ౧ వెల రూ 2

విలాసం:— పి. హెచ్. మార రోడ్, Madras.

హరహను.

